

S I N T E Z A

la proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege
cu privire la modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică

Participantul la avizare (expertizare)/consu- ltare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Agencia Proprietății Publice	Se comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Ministerul Educației și Cercetării	Se comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Se comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
SA „RED Nord”	Se comunică lipsa de obiecții.	Se acceptă.
Agencia pentru Eficiență Energetică	<p>Articolul 3. Noțiuni principale</p> <p>Se propun modificări cu următorul cuprins:</p> <p>„energie - energie înseamnă toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, <i>energie electrică</i>, sau oricare altă formă de energie”.</p> <p>„operator al sistemului de transport a energiei - operator al sistemului de transport al energiei electrice, după cum este definit în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de transport al gazelor naturale, după cum este definit în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;</p> <p>„operator al sistemului de distribuție a energiei - operator al sistemului de distribuție a energiei electrice, după cum este definit în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, și al sistemului de distribuție a gazelor naturale, după cum este definit în Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale;”</p>	<p>Se acceptă. Modificările de rigoare au fost operate în tot proiectul.</p> <p>Se acceptă Modificările de rigoare au fost operate în tot proiectul.</p> <p>Se acceptă Modificările de rigoare au fost operate în tot proiectul.</p>
	<p>Articolul 7¹. Obligații referitoare la economiile din energie, alineatul (5):</p> <p>Se propun modificări cu următorul cuprins:</p> <p>În urma determinării cantității totale a economiilor de energie, conform alin. (1) al acestui articol, Guvernul, la propunerea organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, stabilește modul în care atingerea cantității totale de economii de energie va fi asigurată - prin intermediul schemei de obligații de eficiență <i>energetică</i>, a măsurilor de politică de eficiență energetică, sau o combinație a acestora. Decizia Guvernului se prezintă în Planul</p>	Se acceptă.

d) Registrul electronic al auditorilor energetici; e) Registrul electronic al auditului energetic	
Articolul 13¹ . Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice, alineatul (3): „Părțile obligate cu raportarea în MVP a măsurilor de eficiență energetică implementate, anual, până la 31 martie a anului ce succedă anul de raportare, în conformitate cu un <i>Ghid care descrie modul de utilizare a platformei, lista părților obligate, atribuțiile acestora precum și modul în care acestea sunt executate</i> , elaborat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, sunt următoarele:”	Se acceptă. Prevederea de la alin. (3) a fost reformulată, cu elaborarea unui alineat nou – nr. (4), astfel încât să includă respectiva propunere.
Articolul 13¹ . Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice, alineatul (5), a): „Furnizorii de energie electrică și gaze naturale cooperează cu operatorii de distribuție relevanți în vederea transmiterii, după caz, centralizate, a datelor cu privire la consumul de energie și costurile aferente către sistemul informațional SIME.”	Se acceptă.
Articolul 13¹ . Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice, alineatul (7): „Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice procesează informația colectată prin intermediul sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și o utilizează în vederea raportării cu <i>privire</i> la realizarea Planului național integrat privind energia și clima și <i>Strategiei sectoriale</i> pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, precum și a altor documente de politici relevante”.	Se acceptă.
Articolul 16 . Evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural, alineatul (4): Se propun modificări cu următorul cuprins: „La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică, termică sau cea de gaze naturale ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în conformitate cu prevederile Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora <i>sunt</i> obligați să instaleze echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) din prezentul articol. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege”.	Se acceptă.
Articolul 16² . Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere, alineatul (4), (b): „căldură radiată de <i>instalațiile</i> clădirii, precum și căldura utilizată la încălzirea <i>spațiilor</i> de uz comun, după caz.”	Se acceptă.

	<p>Articolul 16³. Citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri, alineatul (2):</p> <p>Contoarele și repartitoarele de cost care nu pot fi citite la distanță, dar care au fost deja instalate, trebuie să fie adaptate citirii la distanță sau înlocuite cu aparate ce pot fi citite la distanță, cu excepția acelor pentru care furnizorul de servicii demonstrează că operația nu este eficientă din punct de vedere al costurilor.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate, alineatul (1):</p> <p>În cazul în care consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, în sensul Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizorul de <i>energie electrică</i> și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte, bazate pe valorile consumului real, în conformitate cu prevederile prezentului articol, în cazul în care este posibil <i>tehnic</i> și justificat economic. Această obligație se poate îndeplini printr-un sistem de auto-citire a contorului de către consumatorul final, care comunică aceste citiri către furnizorul de energie. Numai în cazul în care consumatorul final nu a furnizat citirea contorului pe un interval de facturare fixat cu furnizorul, acesta va baza factura pe un consum estimat sau un consum fix.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate, alineatul (4):</p> <p>„În măsura în care <i>sunt</i> disponibile informațiile cu privire la consumul de energie, la cererea consumatorului final, furnizorul este obligat să ofere prestatorului de servicii energetice, desemnat de către consumatorul final, informații cu privire la facturile la energie și consumul anterior al acestuia.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 17. Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate, alineatul (5):</p> <p>„În cazul în care la consumatorii finali <i>sunt</i> instalate echipamente de măsurare inteligente, cu citire la distanță în funcțiune, operatorii sistemelor de transport, de distribuție oferă consumatorilor respectivi, la cerere, posibilitatea de a accesa informații suplimentare referitoare la consumul anterior, care permit o autoverificare detaliată.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 17². Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică:</p> <p>„ Furnizorii de <i>energie electrică</i> și gaze naturale sunt obligați să ofere utilizatorilor finali facturile și informațiile referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și <i>fără</i> costuri.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Articolul 17³. Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere, alineatul (1):</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Furnizorii de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere vor furniza factura și informațiile aferente consumatorilor finali <i>în</i> mod gratuit, și vor asigura accesul acestora la datele lor de consum în mod adecvat și gratuit.”</p> <p>Anexa 1. Alineatul 3)</p>	
	<p>„Pentru economiile de energie electrică în kWh, <i>se</i> poate aplica un coeficient implicit de 2,1 sau se poate decide stabilirea unui coeficient diferit, cu condiția ca acesta să poată fi justificat.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8, punctul 2, (b):</p> <p>„Economii care rezultă din punerea în aplicare a cerințelor naționale minime stabilite pentru clădirile noi înainte de adoptarea Legii nr. 128/2014 cu privire la performanța energetică a clădirilor pot fi declarate ca economii de energie în sensul articolului 71, cu condiția îndeplinirii cerinței de relevanță menționate la punctul 3 litera (h) din prezenta anexă și ca economiile respective să fi fost notificate în planurile de acțiune naționale privind eficiența energetică.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8, punctul 2, (c), (d), (e), (f), (g), (h), (i).</p> <p>De adăugat spațiu înainte de text.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8, punctul 2, (c), (ii):</p> <p>„cerințele privind eliminarea de pe piață a anumitor produse cu impact energetic în urma implementării măsurilor de punere în aplicare a Legii nr. 151/2014 privind cerințele în materie de protecție ecologică aplicabile produselor cu impact energetic.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8, punctul 2, (g):</p> <p>„atunci când promovează adoptarea de măsuri vizând eficiența energetică, se asigură faptul că, acolo unde este cazul, sunt menținute standardele de calitate pentru produse, pentru servicii și pentru introducerea măsurilor sau că sunt introduse asemenea standarde în cazul în care nu există.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Notă informativă,</p> <p>3. Principalele prevederi ale proiectului de lege și evidențierea elementelor noi,</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Prevederi privind contorizarea și facturarea consumului de energie electrică, gaze naturale:</p> <p>„Ca și principiu general privind facturarea, proiectul de lege prevede că în cazul în care, consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, furnizorul de <i>energie electrică</i> și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte și bazate pe valorile consumului real, în cazul în care aceasta este posibil tehnic și justificat economic.”</p> <p>Proiectul analizei impactului,</p> <p>3. Identificarea opțiunilor, b),</p> <p>Prevederi privind contorizarea și facturarea consumului de energie electrică, gaze naturale:</p> <p>„Ca și principiu general privind facturarea, proiectul de lege prevede că în cazul în care, consumatorul final nu are un sistem inteligent de măsurare, furnizorul de <i>energie electrică</i> și/sau gaze naturale trebuie să trimită consumatorului final facturi cuprinzând informații corecte și bazate pe valorile consumului real, în cazul în care aceasta este posibil tehnic și justificat economic.”</p> <p>Proiectul analizei impactului,</p> <p>4. Analiza impacturilor opțiunilor, b¹), alineatul 14:</p> <p>„Este de notat, că investițiile în renovarea clădirilor se vor recupera pe perioada de <i>exploatare</i> a acestora, dat fiind că practica europeană demonstrează că pentru orice <i>clădire</i> mai veche de 20 ani sau insuficient izolată, o reabilitare <i>termică</i> este cu <i>adevărat</i> necesară prin <i>îmbunătățirea</i> izolației termice, în rezultatul <i>căreia</i> se poate obține economii de circa 50% din consumul de energie, iar obținerea confortului termic pe timp de <i>iarnă cât</i> și pe timp de <i>vară</i> ar fi mult mai <i>ușoară</i>.”</p> <p>Proiectul analizei impactului,</p> <p>5. Implementarea și monitorizarea, c):</p> <p>„Identificați peste <i>cât</i> timp va fi <i>resimțit impactul estimat</i> și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea”.</p>	
	<p>Se acceptă.</p>	
	<p>Se acceptă.</p>	
	<p>Se acceptă.</p>	
	<p>Tabelul comparativ, Articolul 2. Obiectul legii și domeniul de aplicare, alineatul (2):</p> <p>„Prezenta lege reglementează activitățile destinate să eficientizeze <i>atât</i> producerea, transportul și distribuția, <i>cât</i> și utilizarea energiei, să sporească securitatea energetică a țării și să diminueze impactul negativ al sectoarelor energeticii asupra mediului prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.”</p> <p>Proiectul analizei impactului,</p> <p>1. Definirea problemei, b),</p>	

	<p>Introducerea obligațiilor referitoare la economiile anuale de energie:</p> <p>„Similar prevederilor Directivei 27/2012, noua Directivă EU promovează conceptul unor obligații privind economiile anuale noi de energie. Extinderea aplicabilității obligației introduse în anul 2012, în viziunea Comisiei, ar crea o mai mare stabilitate pentru investitori și, prin urmare, ar încuraja investițiile pe termen lung și măsurile vizând eficiența energetică pe termen lung, precum renovarea aprofundată a clădirilor cu obiectivul pe termen lung de a facilita transformarea rentabilă a clădirilor existente în clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.</p> <p>Mai mult decât <i>atât</i>, obligația privind economiile de energie are un rol important în generarea creșterii economice și a locurilor de muncă la nivel local și ar trebui să fie menținută pentru a garanta că Republica Moldova își poate atinge obiectivele privind energia și clima prin crearea de oportunități suplimentare și pentru a decupla consumul de energie de creșterea economică.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8, punctul 1, c):</p> <p>„economii ponderate, în cazul cărora sunt utilizate estimări tehnice ale economiilor. Această abordare este utilizată doar în cazul în care determinarea unor date strict măsurate pentru o instalație specifică este dificilă sau mult prea costisitoare, de exemplu înlocuirea unui compresor sau a unui motor electric cu o valoare nominală în <i>kW</i> diferită de cea pentru care au fost măsurate informații independente privind economiile de energie, sau în cazul în care estimările respective se realizează pe baza metodologiilor și standardelor de referință stabilite la nivel național de experți calificați sau acreditați care sunt independenți față de părțile obligate implicate.”</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Directiva 27/2012 abordează subiectul schimbării unor compresor sau motor electric din perspectiva economiilor de energie obținute de pe urma implementării respectivei măsuri, prin urmare este relevantă utilizarea unității de măsură a energiei – kWh.</p>
	<p>Anexa 2. Metode și principii comune de calcul al impactului schemelor de obligații în materie de eficiență energetică și al altor măsuri de politică în temeiul articolului 8, punctul 5, k):</p> <p>„(iv) durata măsurii de impozitare.”</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consumul pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră, punctul 2:</p> <p>„De la 1 Ianuarie 2025, în cazul în care au fost instalate contoare cu citire de la distanță sau repartitoare de costuri, informațiile de facturare sau de consum bazate pe consumul real sau citirile <i>repartitoarelor</i> sunt furnizate utilizatorilor finali cel puțin lunar.”</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (1): „Primul Plan național integrat privind energia și clima, elaborat în conformitate cu prevederile de la art. 6, alin. (1), va viza perioada de până în anul 2030 și va determina contribuția Republicii Moldova la consumul final și primar de energie al Comunității Energetice pentru anul 2030. Organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii notifică respectiva contribuție, ca și traiectorie indicativă, Secretariatului <i>Comunității Energetice</i>.”</p> <p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (4), a): „În vederea operaționalizării sistemului informațional de management energetic SIME, în <i>sensul</i> art. 131, alin. (4) și (5):”</p>	Se acceptă.
	<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (5), c): „Distribuitorii și, după caz, furnizorii de <i>servicii</i> energetice, în cazul clădirilor publice dotate cu bazine de apă, asigură instalarea contoarelor inteligente separate pentru respectivele utilizări și reflectarea lor corespunzătoare în cadrul sistemului informațional SIME.”</p> <p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (7), b): „Obligația cu privire la adaptarea citirii la distanță a repartitoarelor de costuri sau înlocuirii acestora cu unități ce pot fi citite la distanță, în sensul art. 163, alin. (2), urmează a fi implementată integral de către furnizorii de energie termică până la <i>01</i> ianuarie 2030”.</p>	Nu se acceptă.
	<p>Art. II. – Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (8): „Primul plan local integrat privind energia și clima, în sensul art. 13, va fi elaborat și aprobat de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea până <i>la</i> 30 iunie 2025 și va viza perioada 2025-2030.”</p> <p><i>Pe tot textul proiectului</i> De ales una dintre cele două formulări. „<i>citire la distanță</i>” / „<i>citire de la distanță</i>”</p>	Se acceptă.
		Se acceptă. În tot proiectul de lege se utilizează sintagma ”la distanță”.
	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (în continuare Lege), remis spre avizare de către Cancelaria de Stat (număr unic 910/MIDR/2022), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică intervine cu următoarele propuneri și obiecții, după cum urmează:</p> <p>1. La pct. 5, din definiția „<i>energie</i>” cuvântul „<i>căldură</i>” de substituit cu sintagma „<i>energie termică</i>”.</p>	Se acceptă.
	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	

	<p>Operarea modificării în cauză este impusă de necesitatea utilizării terminologiei prevăzute de Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, pentru a exclude eventualele interpretări neuniforme.</p> <p>2. Solicităm menținerea fără modificări a noțiunii de „sărăcie energetică” indicată la punctul 5, articolul 3, deoarece aceasta este o situație care caracterizează consumatorii finali, nu doar consumatorii casnici, astfel cum se propune prin modificarea operată.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Noțiunea de „sărăcie energetică” nu este proprie unei instituții publice ori unui agent economic. La nivel de UE (a se vedea pagina web a Comisiei Europene¹ dedicată acestui fenomen), respectiva noțiune se aplică exclusiv gospodăriilor casnice. Prin urmare, Legea nr. 139/2018 ar urma să utilizeze noțiunea ”sărăcie energetică” care se limitează la sectorul casnic.</p>
	<p>3. La pct. 14, art. 13¹, alin. (3) de exclus textul „atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate”, referitor la obligațiile de raportare de către operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și de alimentare centralizată cu energie termică, deoarece titularii de licențe respectivi nu implementează proiecte de investiții nemijlocit la consumatorii finali de energie electrică, de gaze naturale sau de energie termică. În tarifele/prețurile aprobate de ANRE, conform prevederilor legilor sectoriale (cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014, cu privire la energia electrică nr. 107/2016, cu privire la gazele naturale, nr. 108/2016), nu se includ costuri pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali. Nu este judicios ca costurile suportate de operatorii sistemelor de distribuție pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale unui mic număr de consumatori finali să fie suportate de către toți consumatorii finali, prin includerea a astfel de costuri în tarifele reglementate. Fiecare consumator final urmează să suporte costurile pentru modificarea instalațiilor de utilizare pe care le deține sau astfel de costuri să fie acordate din sursele colectate conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Operatorii sistemelor de distribuție nu pot fi responsabili de acțiunile sau inacțiunile consumatorilor finali în contextul utilizării eficiente a energiei electrice, termice sau a gazelor naturale.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea respectivă, în mod sigur, nu își propune modificarea conceptului și prevederilor actuale a legislației în domeniul energetice care stabilește clar componentele tarifelor/prețurilor reglementate.</p> <p>Cu toate acestea, sunt cunoscute cazuri când titularii de licență, în special din domeniul alimentării cu energie termică, implementează măsuri de eficiență energetică/ management energetic din contul profitului întreprinderii, la consumatorul final.</p> <p>În același timp, merită a fi menționată instalarea punctelor termice individuale /PTI/ în blocurile multietajate, care din punct de vedere al reglementării sectorului, sunt incluse în tarifele operatorilor, iar din punct de vedere al politicilor de eficiență energetică, sunt considerate acțiuni implementate al consumatorului final și, prin urmare, reprezintă interes.</p> <p>Astfel, prin introducerea obligației de raportare a titularilor de licență în domeniul alimentării cu</p>

¹ https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-consumer-rights/energy-poverty-cu_en

	<p>energie electrică, gaze naturale, energie termică, alimentare cu apă și canalizare,</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Nu este clară referința din comentariul ANRE la obligația unui consumator casnic deținător de instalație de generare a energiei electrice din surse regenerabile de a-și instala din propriile surse contor bidirecțional (i.e. inteligent) din surse proprii, însă precizăm că norma de la art. 16, alin. (4) a fost formulată astfel încât să corespundă legislației sectoriale ” (4) La racordarea clădirilor noi la rețeaua electrică sau cea de gaze naturale, ori la renovarea majoră a clădirilor în care se furnizează energie, în sensul Legii nr. 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, din momentul în care operatorii sistemelor de distribuție demonstrează, în conformitate cu legislația sectorială și prezenta lege, fezabilitatea economică a instalării echipamentelor de măsurare inteligente iar Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică aprobă respectivele investiții, antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora sunt obligați să instaleze, per apartament/ loc de consum, echipamente de măsurare individuale inteligente, care reflectă consumul efectiv de energie al consumatorilor respectivi și care furnizează informații despre timpul efectiv de consum. Nerespectarea obligației din prezentul alineat atrage aplicarea prevederii de la art. 28 alin. (5) din prezenta lege.</p>
<p>4. La pct. 17, art. 16:</p> <p>- de exclus alin. (4), deoarece contravine art. 55 alin. (5) și (5') din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2006 și art. 69 alin. (5) din Legea cu privire la gazele naturale. Potrivit normelor menționate, prin derogare de la prevederile legale, cheltuielile privind procurarea, instalarea sigilarea, verificarea metrologică, întreținerea, repararea și înlocuirea echipamentelor de măsurare la consumatorii casnici care dețin centrale electrice care utilizează surse regenerabile de energie, sunt suportate de către aceștia.</p> <p>De asemenea, potrivit art. 39 alin. (3) din Legea privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile nr. 10 din 26.02.2016, centrala electrică trebuie să fie echipată cu echipament de măsurare, instalat din contul consumatorului final, deținător al centralei electrice, care să înregistreze diferența dintre cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică și cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică de către consumatorul final în cauză. Pentru măsurarea fluxurilor de energie electrică poate fi utilizat fie un contor bidirecțional, care înregistrează cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică, fie două contoare unidirecționale, care să înregistreze separat cantitatea de energie electrică consumată din rețeaua electrică și, respectiv, cantitatea de energie electrică livrată în rețeaua electrică.</p>	

SA "CET-Nord"	<p>5. La pct. 19 (art. 17), de exclus alin. (1), deoarece obligația operatorilor sistemului de distribuție de a citi lunar indicațiile echipamentelor de măsurare la consumatorii finali, nu a fost anulată de nimeni.</p> <p>Conform prevederilor Legii cu privire la energie electrică și Legii cu privire la gazele naturale și a actelor normative de reglementare aprobate de ANRE, operatorii de sistem sunt obligați să citească lunar indicațiile echipamentelor de măsurare. Consumatorul final nu are obligații de auto-citire a indicațiilor echipamentelor de măsurare și prin Legea cu privire la eficiența energetică nu urmează a fi impuse astfel de obligații. Or, aceasta ar veni în contradicție cu prevederile legilor sectoriale menționate supra.</p> <p>Potrivit art. 3 alin. (4) lit. a) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22.12.2017, actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care: a) proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Având în vedere obligația transunerii fidele a Directivei 2018/2002, prevederea de la alin. (1) a fost reformulată pentru putea păstra obligația furnizorilor de a trimite consumatorilor săi <i>facturi cuprinzând informații corecte, bazate de valorile consumului real</i>, dar și alinind-o la realitățile Republicii Moldova (i.e. contorizarea practică de 100% a consumului de gaze naturale și energie electrică, și citirea de către distribuitori a indicațiilor echipamentelor de măsură).</p>
	<p>Urmare a examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) intervenim cu următoarele obiecții și completări:</p> <p>1. Definiția noțiunii „operator al sistemului de distribuție a energiei” urmează a fi completată cu trimitere la Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, întrucât legea nominalizată reglementează principiile și obiectivele politicii de stat în domeniul sistemelor centralizate de alimentare cu energie termică, în special cu privire la producerea, distribuția și furnizarea energiei termice, iar prin noțiunea de „energie” se subînțelege toate formele de produse energetice, combustibili, căldură, energie regenerabilă, electricitate, sau oricare altă formă de energie.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Legea 139/2018, cit și prezentul proiect de lege, transpun Directivele Europene pe domeniu – 27/2012 și 2018/2002, care operează cu noțiunea „operator de sistem de distribuție - operator de distribuție, astfel cum este definit în Directiva 2009/72/CE (privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice) și, respectiv, în Directiva 2009/73/CE (privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale). De precizat că și prevederea de la art. 28, alin. (2) a Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative stabilește în acest sens că „...noțiunile determinate trebuie să fie compatibile sau similare celor utilizate în legislația Uniunii Europene”.</p> <p>Subliniem că neincluderea operatorilor de distribuție a energiei termice în noțiunea menționată mai sus, nu discriminează nici într-un fel titularii respectivi de licență, ci își propune facilitarea utilizării și aplicării actului normativ.</p>
	<p>2. Modificarea denumirii articolului 16 și expunerea după cum urmează:</p> <p>„Articolul 16.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prin transpunerea Directivei 2018/2002, se propune modificarea textului Legii 139/2018, astfel încât articolul 16 să fie dedicat <i>Evidenței</i></p>

<p><i>Evidența și măsurarea energiei electrice, termice și a gazului natural”, din considerentul că textul articolului nominalizat reglementează raporturi juridice inclusiv aferente evidenței și măsurării energiei termice.</i></p>	<p><i>și măsurării energiei electrice și a gazului natural, iar articolul nou introdus 16¹ - Evidenței și măsurării energiei termice furnizate pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și răcire.</i></p> <p>De precizat că referințele eronate la furnizarea energiei termice din art. 16 au fost omise.</p>
<p>3. La articolul 16¹ alin. (1) din proiectul de Lege, considerăm necesar de a fi substituit textul „Costurile sunt suportate de consumatorii finali și sunt reflectate în tarif” cu textul „Costurile sunt suportate de consumatorii finali sau de furnizor în corespundere cu prevederile Legii 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării”, fapt ce nu va contravine legilor sectoriale și metodologiilor tarifare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>4. Propunem revizuirea articolul 16² din proiectul de Lege, astfel încât să permită stabilirea unui termen rezonabil de punere în aplicare a prevederilor cu privire la repartitoarele de costuri, luând în considerare necesitatea asigurării preventive a cadrului tehnic și de reglementare bine definit pentru utilizarea datelor repartitoarelor de costuri la facturarea echitabilă a consumurilor de energie termică.</p> <p>Mai mult ca atât, considerăm că este necesară o analiză tehnico-economică comparativă a implementării repartitoarelor de costuri în raport cu dezvoltarea sistemului de distribuție pe orizontală a energiei termice cu contorizare individuală la fiecare apartament.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Având în vedere situația de facto din Republica Moldova, la capitolul contorizare a consumului de energie termică per bloc rezidențial multietajat – i.e. instalarea contoarelor individuale de bloc în proporție de aproape 100%, cât și „sensibilitatea socială” puternică aferentă subiectului contorizării obiective a consumului de energie termică de fiecare gospodărie, prin introducerea unei prevederi noi – alin. (6), este oferită Guvernului prerogativa de a promova și implementa, dacă legislația specială în domeniul energiei termice și performanței energetice a clădirilor va prevedea astfel, soluții de contorizare/ măsurare individuale/ per apartament (i.e. sisteme de distribuție pe orizontală a energiei termice pentru încălzire și alimentare cu apă caldă menajeră, cu echipamente de măsurare per apartament/locuință).</p>
<p>5. Considerăm oportun de a exclude la „Anexa 8. Cerințe minime pentru informații de facturare și consum pentru încălzire, răcire și apă caldă menajeră” următoarele informații din categoria „Informațiilor minime conținute în factură” și care urmează a fi reflectate pe paginile web a furnizorilor sau în rapoartele de activitate a organului executiv care sunt publice:</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile menționate sunt obligatorii în transpunere conform Deciziei D/2021/14/MC-EnC a Consiliului Ministerial al Comunității Energetice.</p>

	<p>„ (b) informații despre mixul de combustibil utilizat și emisiile anuale de gaze cu efect de seră aferente, inclusiv pentru utilizatorii finali alimentați prin termoficare sau răcire urbană și o descriere a taxelor și tarifelor aplicate. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică poate decide asupra aplicării cerinței de a furniza informații despre emisiile de gaze cu efect de seră pentru a include doar alimentările din sistemele de termoficare cu o putere termică nominală totală care depășește 20 MW;</p> <p>(f) comparații cu un utilizator final mediu normalizat sau evaluat de referință din aceeași categorie de utilizatori. În cazul facturilor electronice, astfel de comparații pot fi, în schimb, disponibile online și indicate în cadrul facturilor. ”</p> <p>6. Propunem completarea art. 9 alin. (1) cu o nouă prevedere după cum urmează:</p> <p>„i) stabilește mecanisme, scheme de sprijin și stimulente pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență”. Astfel, la nivel național, considerăm că ar fi oportun elaborarea unei Hotărâri de Guvern cu privire la stabilirea criteriilor și a condițiilor necesare implementării unor scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență pe baza cererii de energie termică utilă, având la bază experiența altor țări din Uniunea Europeană.</p> <p>Implementarea unei scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării de înaltă eficiență ar institui un mecanism transparent prin care se urmărește acoperirea diferenței dintre costul producerii energiei în cogenerare de înaltă eficiență și prețul de vânzare al acesteia, iar ca rezultat dezvoltarea capacităților de producere a energiei electrice livrate în sistemul energetic național.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În pofida susținerii ideii întreprinderii de dezvoltare a unor scheme de sprijin pentru promovarea cogenerării, considerăm că dublarea și în Legea 139/2018 a noimei de la art. 7, lit. c) – lege specială, nu este oportună și pe deplin justificată.</p>
SA „Termoelectrică”	<p>Prin prezenta, „Termoelectrică” S.A. informează că a examinat proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și propune următoarele modificări la proiectul prezentat:</p> <p>La Art. I:</p> <p>pct. 5:</p> <p>noțiunea „energie” de exclus, deoarece aceasta se regăsește în Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică;</p> <p>la noțiunea „parte obligată” sintagma „apă caldă menajeră” de a substitui cu sintagma „prepararea apei calde menajere”, așa cum se prevede la pct. 18</p> <p>2. pct. 13 este greșit expusă redacția actuală a Legii nr. 139/2018, respectiv trebuie reformulat după cum urmează:</p> <p>„la alineatul (1), litera a), cuvintele „și aprobă planuri locale de acțiuni în domeniul eficienței energetice” se substituie cu cuvintele „planuri locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost introdusă o referință la Legea 174/2017.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p>

	<p>instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, ””;</p> <p>la pct. 14 la alineatul (3), din art. 13¹ sintagma „Operatorii sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică” de a substitui cu sintagma „furnizorii de energie termică care își desfășoară activitatea în conformitate cu Legea nr. 92/2014”, așa cum se prevede la pct. 10.</p> <p>3. la pct. 14 la alineatul (5), litera a) din art. 13¹ sintagma „apă caldă menajeră” de a substitui cu sintagma „prepararea apei calde menajere”, așa cum se prevede la pct. 18; totodată, nu este clar cum furnizorii de energie termică vor asigura adaptarea și modernizarea echipamentelor de măsurare instalate în cadrul clădirilor publice, deoarece conform cadrului legal, consumatorii alții decât cei casnici instalează echipamentele de măsurare din contul său.</p>	<p>Se acceptă. A fost adaptată prevederea la Legea 92/2014.</p> <p>Se acceptă. Totodată, au fost operate mai multe modificări pe text, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obligația operatorilor sistemelor de distribuție de a instala contoare inteligente în cadrul instituțiilor publice a fost substituită cu responsabilitatea montării acestora de proprietarii/ gestionarii clădirilor respective – i.e. autoritățile administrației publice locale (art. 13¹, alin. (7)) - A fost introdusă obligația Guvernului de facilita și promova instalarea contoarelor inteligente în clădirile publice și conectarea acestora la SIME (art. 13¹, alin. (8)) - Este introdusă obligația autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice de a elabora o analiză cost-beneficiu pentru măsura de instalare a contoarelor inteligente în cadrul edificiilor publice, în vederea sprijinirii unui program național de instalare accelerată a acestora (Dispoziții finale și tranzitorii, alin. (5), lit. d); - Au fost aduse clarificări pe textul proiectului. <p>Nu se acceptă. Referințele eronate la evidența și măsurarea energiei termice din art. 16 au fost eliminate, acestea fiind transferate și dezvoltate în art. 16¹. Titlul art. 16¹ este „Evidența și măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și răcirii”</p> <p>Se acceptă.</p>
	<p>4. la pct. 17 denumirea art. 16 se substituie cu cuvintele ”Evidența energiei electrice, termice și a gazului natural și măsurarea energiei electrice și a gazului natural”, deoarece conținutul art. 16 se referă, inclusiv, la evidența energiei termice</p>	
	<p>5. la pct. 18:</p>	

1) nu este clar sensul alineatului (1) din art. 16 ¹ , este necesar de a reformula, deoarece distribuitorii au obligația de a instala echipamente de măsurare doar la consumatori casnici (persoane fizice), iar cheltuielile respective sunt incluse în tarif. Consumatorii alții decât cei casnici (persoane juridice) instalează echipamente de măsurare din contul său, iar aceste cheltuieli nu se includ în tarif;	A fost eliminat orice echivoc de interpretare și introduse referințe la Legea 92/2014 pentru un plus de claritate.
la pct. 18: 2) nu este clară denumirea art. 16 ² ; „Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice”...	Se acceptă. Titlul articolului este „Sub-contorizarea și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, sau răcirii”
la pct. 18: 3) nu este clar sensul și noțiunile din alineatului (1) din art. 16 ² , inclusiv ce înseamnă „clădirile mixte dotate cu o sursă centrală, de bloc sau de cartier de furnizare a energiei termice”, „unitate a clădirii”;	Se acceptă. Noțiunile utilizate sunt preluate din Legea 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor – lege specială. Pentru a exclude orice echivoc de interpretare, a fost introdusă o referință la Legea 128.
la pct. 18: 4) la alineatul (3) din art. 16 ² de a substitui sintagma „pentru încălzire furnizată” cu „furnizate pentru încălzire”;	Se acceptă.
5) la alineatul (4) din art. 16 ² nu sînt clare sensurile sintagmelor „unitățile locative noi ale unor clădiri cu destinație mixtă” și „o sursă centrală de producere a apei calde menajere, de bloc sau de cartier”;	Se acceptă parțial. Prevederea respectivă trebuie coroborată cu normele incluse în Legea 128/2014 privind performanța energetică a clădirilor și Legea 75/2015 cu privire la locuințe. A fost puțin revizuită sintagma privind „unitățile de clădiri”.
	Cît privește „sursele centrale de producere a apei calde”, Directiva admite că pot exista situații în care producerea apei calde are loc în situații diferite decât SACET sau cazanele murale de apartament, prin urmare este formulată o prevedere în raport cu aceste situații distincte. Totodată, a fost propusă o definiție nouă care face diferența dintre un SACET (după cum este definit de Lega 92/2014) și o sursă individuală de încălzire și/sau alimentare cu acm.
la pct. 18: 6) la art. 16 ² numerotarea alineatelor este incorectă (se dublează alineatul (4));	Se acceptă.

	<p>la pct. 18:</p> <p>7) la art. 16² alineatul (4) este necesar de a reformula deoarece nu este clar ce se are în vedere. Totodată, conform cadrului legal, distribuitorii de energie termică au obligația de a dota fiecare bransament termic cu echipamente de măsurare a energiei termice pentru evidența consumului de apă caldă menajeră, nu și la fiecare consumator final (apartament).</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Norma de la alineatul (4) trebuie citită în coroborare cu normele de la alineatele (1)-(3). Totuși, pentru evitarea unor alte interpretări, a fost adusă claritate prin precizarea faptului că dotarea apartamentelor din clădirile rezidențiale noi, cât și unitățile de clădiri cu destinație locativă, sunt dotate cu contoare individuale de măsurare a apei calde menajere consumate de către dezvoltatorii respectivelor imobile/construcții.</p>
	<p>la pct. 18:</p> <p>8) la art. 16² alineatul (4) (care urmează fi alineatul (5)) este necesar de a reformula deoarece nu este clar ce înseamnă „alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice”, „contabilitatea consumului individual”, „repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între toți consumatorii unui bloc locativ va include aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia”, „căldură radiată de instalațiile clădirii”;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost aduse clarificările de rigoare.</p>
	<p>la pct. 18:</p> <p>9) la alineatul (2) din art. 16³ sintagma „de servicii” de exclus, de a substitui sintagma „al costurilor” cu sintagma „economic”, sintagma „operația” de înlocuit cu „măsura”;</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare pe text. Cât privește utilizarea sintagmei „al costurilor”, aceasta sau „din punct de vedere al costurilor”, aceasta este una consacrată în cazul legislației cu incidență în domeniul eficienței energetice și, în special, în Legea 139/2018.</p>
	<p>6. la pct. 19:</p> <p>1) la art. 17 în denumire de a substitui sintagma „electricitate” cu sintagma „energie electrică”;</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>6. la pct. 19:</p> <p>2) la art. 17 alineatul (1) de a substitui sintagma „de electricitate” cu sintagma „energie electrică”;</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>7. la pct. 20:</p> <p>1) la alineatul (1) din art. 17¹ sintagma „de servicii” de exclus. De a substitui cuvântul „utilizatorilor” cu cuvântul „consumatorilor”. De a substitui sintagma „serviciul de furnizare a energiei termice” cu sintagma „energie termică”. Nu este clar, cine sunt „ocupanții” locatari, arendasi etc??? De a substitui cuvântul „primește” cu cuvântul „consumă”;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.</p>
	<p>7. la pct. 20:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.</p>

2) la alineatul (2) din art. 17 ¹ nu este clar cine sunt și care este diferența dintre „consumatorul” și „utilizatorul final”, urmează a fi utilizată o singură noțiune. Nu este clar ce înseamnă „sub-măsurarea consumului”;		
7. la pct. 20:		
3) la alineatul (3) din art. 17 ¹ nu este clar ce înseamnă „alocatoarele de cost” și care este diferența dintre acestea și „repartitoarele de cost”. Trebuie de utilizat accesi noțiune De a substitui cuvântul „utilizatorului” cu cuvântul „consumatorului”;	Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.	
7. la pct. 20:		
4) la art. 17 ² de a substitui sintagma „de electricitate” cu sintagma „energie electrică”;	Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.	
7. la pct. 20:		
5) la art. 17 ³ în denumire după cuvântul „consumului” de a completa cu sintagma „de energie termică”;	Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.	
8. la pct. 27 (Anexa 2):		
1) la pct. 2, litere (b) și (e) de a substitui sintagma „articolului 71” cu sintagma „articolului 71”;	Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.	
2) la pct. 5, litera (a) de a substitui sintagma „articolului 71” cu sintagma „articolului 71”;		
9. la pct. 28 (Anexa 8):	Se acceptă.	
1) la pct. 1 de a substitui cuvântul „utilizatorilor” cu cuvântul „consumatorilor”;		
2) la pct. 2 de a substitui cuvintele „utilizatorilor” și „clienții” cu cuvântul „consumatorilor”;	Se acceptă.	
3) la pct. 3 de a substitui cuvântul „utilizatorilor” cu cuvântul „consumatorilor”;	Se acceptă.	
4) la pct. 3, litera (a) de a substitui sintagma „prețurile reale actuale” cu sintagma „tariful real actual”, de a substitui cuvântul „căldurii” cu sintagma „energiei termice”;	Se acceptă.	
5) la pct. 3, litera (b) de a substitui cuvântul „utilizatorii” cu cuvântul „consumatorii”;	Se acceptă.	
6) la pct. 3, litera (c) de a substitui cuvântul „utilizatorilor” cu cuvântul „consumatorilor”;	Se acceptă.	
7) la pct. 3, litera (d) de a substitui cuvântul „clienților” cu cuvântul „consumatorilor”, cuvântul „utilizatorilor” cu cuvântul „consumatorilor”;	Se acceptă.	
8) la pct. 3, litera (f) de a substitui cuvântul „utilizator” cu cuvântul „consumator”, cuvântul „utilizatori” cu cuvântul „consumatori”;	Se acceptă.	
9) Totodată este necesar de prevăzut în dispoziții finale și tranzitorii aducerea în concordanță a cadrului legal existent.	Se acceptă.	

	La Art. II – Dispoziții finale și tranzitorii: 1. La pct. (5) litera c) de a substitui sintagma „furnizorii de energie termică” cu sintagma „distribuitorii de energie termică”, reieșind din faptul că distribuitorii instalează echipamente de măsurare, furnizorii doar facturează; 2. la pct. (7) litera b) nu este clar cum distribuitorii de energie termică vor adapta citirea la distanță a repartitoarelor de costuri sau cum le vor înlocui cu unități ce pot fi citite la distanță, precum și care este mecanismul de restituire a acestor cheltuieli; 3. este necesar de prevăzut aducerea în concordanță a Legii 139/2018 cu privire la eficiență energetică cu cadrul legal existent, pentru a exclude interpretarea greșită a acesteia.	Se acceptă.
		Se acceptă.
		Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text. A fost introdusă o normă dedicată în Dispoziții finale și tranzitorii.
		Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare pe text.
Ministerul Finanțelor		
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	În contextul examinării proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), Vă comunicăm următoarele. 1) Obiecții argumentate și explicite pe marginea cărora trebuie să se ajungă la un acord: La proiectul de Lege: la pct. 2, propunerea de substituie a cuvintelor „autoritate responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice” cu cuvintele „instituția publică ce asigură suport în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice”, atragem atenția că potrivit articolului 7 din Codul administrativ, „autoritate publică este considerată orice structură organizatorică sau organ instituțional instituit prin lege sau printr-un act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public”. Din această perspectivă, considerăm că este irelevant forma juridică pe care o poate lua structura organizatorică (instituție publică, serviciu, agenție, etc.) pentru a aprecia dacă aceasta este sau nu o autoritate publică. Pentru a fi în prezența autorității publice este necesar ca aceasta să fie creată prin lege sau prin act normativ și să acționeze în regim de putere publică. Or, reieșind din atribuțiile prevăzute la articolul 12 din Lege, se poate deduce că entitatea responsabile de	Se acceptă.

	implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice prin natura sa reprezintă o autoritate publică. Prin urmare, considerăm că nu se justifică intervenția în denumirea generică a acestei entități.	
	pct. 5, intenția de completare a Legii cu noțiunea de „parte obligată”, nu este clară necesitatea acestei definiții în condițiile în care articolul 8 alineatul (1) din Lege, în redacția propusă, va conține aceeași enumerare a subiecților cuprinși în definiția noțiunii de „parte obligată”.	Se acceptă. Au fost operate modificările/ ajustările de rigoare la propunerea de revizuire a normei de la art. 8, alin. (1).
	pct. 18, intenția de inserare al articolului 16 ¹ alineatul (1), considerăm necesar de argumentat în nota de fundamentare de ce costurile de montare a contoarelor urmează să fie suportate de consumatorul final, dar nu de distribuitorul de energie termică	Se acceptă parțial. Prevederea de la art. 16 ¹ , alin. (1) (în urma modificărilor operate a fost modificată sub numărul de ordine (3)) a fost revizuită, sub aspectul echivocului de interpretare. Totodată, menționăm că instalarea echipamentelor de măsură/ contoarelor, în cazul consumatorilor casnici este asigurată de distribuitorul de resurse energetice, aceste cheltuieli fiind ulterior reflectate în tarifele pentru respectivul serviciu.
	pct. 20, intenția de inserare al articolului 17 ¹ alineatul (2), observăm că textul legii nu operează cu termenul de „utilizator final”, astfel că nu este clar cine sunt subiecții care se includ în această categorie.	Se acceptă. Pe tot textul proiectului noțiunea de „utilizator” (în cazurile relevante) a fost substituită cu cea de „consumator”.
Ministerul Mediului	2) Propuneri care poartă caracter de recomandare: La proiectul de Lege: la pct. 13, intenția de modificare al articolului 13: alineatul (1), propunem substituirea cuvântului „șablonul” cu cuvântul „modelul” alineatul (3 ¹), propunem transformarea acestuia dintr-o propoziție logică negativă în una pozitivă, cum ar fi de exemplu: „(3 ¹) Planul local integrat privind energia și clima (...) este o condiție de eligibilitate pentru obținerea de către autorități (...) a finanțării sau co-finanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloacele bugetare.”	Se acceptă.
	Cu referire la indicația Cămarilor de Stat, privind avizarea proiectului de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), Ministerul Mediului comunică susținerea acestuia, venind totodată cu următoarele propuneri: La Art. I, pct. 14, în textul articolului 13 ¹ , alin. (3) se propune stipularea expresă a denumirii ghidului și a instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. Totodată, se propune modificarea textului „...până la 31 martie a anului ce succedă anul de raportare...” cu textul ”... până la 31 martie a anului următor de gestiune...”	Se acceptă.

Ministerul Economiei	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.</p> <p>La proiectul legii: Art. I:</p> <p>✓ pct.7 - la Art.6 cu referire la Planul național integrat privind energia și clima, considerăm necesar specificarea actului normativ prin care urmează a fi aprobat. Subsidiar, pentru respectarea normelor de transparență în procesul decizional (Legea nr.239/2008), este judicios stabilirea obligativității privind publicarea acestuia pe pagina web a autorității publice centrale și instituției publice ce asigură suportul în implementarea politicii în domeniul eficienței energetice.</p> <p>✓ pct.11 – prevederile Art.11 alin.(1), și anume: „instituția publică va asigura suport în implementarea politicii [...] prin activități de coordonare și de organizare a activităților orientate spre asigurarea implementării politicii de stat”, urmează a fi argumentate în Nota informativă la proiect, or din redacția propusă nu este clar care autoritate/instituție va asigura implementarea propriu-zisă a politicii în domeniul respectiv și dacă Instituția Publică va avea doar rolul de coordonator și organizator.</p> <p>În context, relevăm prevederile art.32 din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, potrivit căreia instituțiile publice sunt create „(1) Pentru realizarea unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățământ și a altor funcții de interes public, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică, în sfera de competență a acestora pot fi constituite instituții publice.”</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>✓ pct. 14 – în conformitate cu prevederile art.76 al Legii nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, documentarea sistemelor și resurselor informaționale de stat este obligatorie. Documentele sistemelor și resurselor informaționale sunt Conceptul sistemului informațional și Regulamentul resursei informaționale, ambele se aprob prin hotărâre de Guvern.</p> <p>În acest sens, propunem următoarea redacție a Art.13¹: „Articolul 13¹. Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice reprezintă un sistem informațional integrat, care cuprinde următoarele subsisteme:</p> <p>a) subsistemul informațional în domeniul eficienței energetice a clădirilor, creat și gestionat în conformitate cu prevederile Legii nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor;</p> <p>b) subsistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP);</p> <p>c) subsistemul informațional de management energetic (SI/ME);</p> <p>d) subsistemul informațional „Registrul de stat al auditorilor energetici”;</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>

	<p>e) <i>subsistemul informațional „Registrul de stat al auditului energetic”</i>” în continuare, la alin. (2) de la art. 13¹, se propune substituirea cuvintelor „Sistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP)” cu cuvintele „Subsistemul informațional de monitorizare și verificare a economiilor de energie (MVP)”.</p> <p>Subsidiar, cu titlu de recomandare, la Art. II - „Dispoziții finale și tranzitorii” propunem completarea cu o clauză referitor la elaborarea documentelor Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice care urmează a fi elaborate de către posesorul sistemului (în condițiile Legii nr.467/2003) și aprobate de către Guvern.</p>	<p>Se acceptă. A fost introdusă obligația generală a Guvernului de a aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege, cât și de a elabora actele normative necesare în vederea implementării prezentei legi (ce ar include Conceptul SI și regulamentul resursei informaționale).</p> <p>Se acceptă.</p>
SA Moldovagaz	<p>✓ pct. 17- la Art.16, pentru a asigura corelarea cu cadrul normativ în domeniul metrologiei legale propunem redactarea alineatului (1) după cum urmează: <i>„(1) Cantitățile de energie electrică, de gaze naturale și de energie termică livrate consumatorilor se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare supuse controlului metrologic legal în condițiile Legii metrologiei nr.19/2016. La punerea la dispoziție pe piață și/sau punerea în funcțiune echipamentele de măsurare trebuie să îndeplinească cerințele Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.408/2015.”</i></p> <p>SA „Moldovagaz” a examinat proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și Vă prezintă următoarele propuneri la documentul vizat:</p> <p>1. La art. I pct. 5 noțiunea „consumator final” se modifică și se expune în următoarea redacție „consumator final — consumator casnic sau consumator noncasnic care procură energie pentru consum propriu” în conformitate cu noțiunile din art. 2 al Legii nr. 107/2016 din 27.05.2016 cu privire la energia electrică (în continuare - Legea nr. 107/2016), Legii nr. 108/2016 din 27.05.2016 cu privire la gazele naturale (în continuare - Legea nr. 108/2016) și proiectul modificării noțiunii „sărăcie energetică” din prezentul proiect de Hotărâre.</p> <p>2. La art. I pct. 17:</p> <p>- în titlul Articolului 16 cuvintele „gazului natural” se substituie cu cuvintele „gazelor naturale”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 108/2016;</p> <p>2. La art. I pct. 17:</p> <p>- textul subpct. (1) se modifică și se expune în următoarea redacție: „Cantitățile de energie electrică și de gaze naturale furnizate consumatorilor finali se măsoară prin intermediul echipamentelor de măsurare, care sunt legalizate, puse la dispoziție pe piață în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 408/2015 pentru aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Se acceptă. Redacția alin. (1) a fost modificată conform sugestiei Ministerului Economiei, astfel prevederea va avea următorul conținut „Cantitățile de energie electrică și de gaze naturale furnizate consumatorilor se măsoară</p>

	<p><i>mijloacelor de măsurare, verificate metrologic conform Legii metrologiei nr. 19/2016 și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare.” în conformitate cu art. 55 din Legea nr. 107/2016, art. 69 din Legea nr. 108/2016, pct. 25 din Regulamentul privind măsurarea gazelor naturale în scopuri comerciale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 297 din 03.06.2022 și conform titlului Articolului 16 din prezentul proiect de Hotărâre.</i></p>	<p><i>prin intermediul echipamentelor de măsurare supuse controlului metrologic legal în condițiile Legii metrologiei nr.19/2016. La punerea la dispoziție pe piață și/sau punerea în funcțiune echipamentele de măsurare trebuie să îndeplinească cerințele Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.408/2015”</i></p>
	<p>3. La art. I pct. 19: - titlul „Articolul 17” se modifică și se expune în următoarea redacție .Articolul 17. Facturarea și accesul la informații privind consumul de energie electrică și de gaze naturale”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016;</p> <p>3. La art. I pct. 19: - subpct. (1) textul este necesar de redactat în conformitate cu prevederile art. 55 alin. (2) lit. d), art. 69 alin. (6) din Legea nr. 107/2016, art. 69 alin. (2) lit. d) și art. 86 alin. (6) din Legea nr. 108/2016.</p> <p>4. La art. I pct. 20 textul Articolului 17² se modifică și se expune în următoarea redacție: „Articolul 17². Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de energie electrică și de gaze naturale. Furnizorii de energie electrică și de gaze naturale sunt obligați să ofere consumatorilor finali factura de plată și informații referitoare la datele de consum într-un mod adecvat și fără perceperea unor plăți suplimentare.” în conformitate cu art. 69 alin. (8) din Legea nr. 107/2016 și art. 86 alin. (8) din Legea nr. 108/2016.</p> <p>Totodată, se propune ca prezentul proiect de Hotărâre să fie remis spre avizare și operatorilor sistemului de transport și de distribuție a gazelor naturale, întrucât operatorii de sistem sunt responsabili de evidența gazelor naturale, de instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor finali racordați la rețelele lor de gaze naturale/în conformitate cu art. 69 din Legea nr. 108/2016</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p> <p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), comunicăm următoarele.</p> <p>Potrivit notei informative, reglementările propuse prin proiectul prezentat sunt orientate spre ameliorarea și consolidarea cadrului normativ național cu incidență în domeniul eficienței energetice, care se răsfrânge asupra tuturor sectoarelor economiei naționale, în special, asupra celor de consum.</p> <p>Totodată, menționăm că proiectul conține unele carențe de tehnică legislativă.</p> <p>La Art. I:</p>	

	<p>La pct. 1, noțiunea „cuvintele”, în ambele cazuri, se va substitui cu noțiunea „textul”.</p> <p>Se va reține că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvântul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvântul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvântul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifră”/„cifrele” (în acest sens se vor revedea toate cazurile respective din proiect).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>La pct. 4, pct. 10, relevăm că, cuvintele „se introduc”, „se adaugă” nu sunt caracteristice limbajului normativ și prin urmare acestea se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”. În cazul operațiunii de completare cu un element structural nou se va utiliza sintagma „... se completează cu ... cu următorul cuprins:”, iar în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea textului nou (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text).</p> <p>La pct. 5 semnalăm că, actul normativ nu este dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Spre exemplu, termenii <i>consumator final</i>, <i>energie</i> nu se folosesc în alt sens decât cel uzual și respectiv nu necesită o definire în sensul actului normativ în cauză.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>Mai mult, considerăm nejustificată completarea actului normativ cu noțiunile de „operator al sistemului de transport a energiei” și „operator al sistemului de distribuție a energiei”, care sunt deja inserate în Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale.</p> <p>Deci, în situația în care autorii unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întrunesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Noțiunea de „consumator final” totuși, a fost păstrată, întrucât este deosebit de importantă pentru domeniul eficienței energetice, unde energia poate fi „finală”, cât și „primară”, iar definițiile din legile sectoriale (i.e. Legea 107/2016 cu privire la energia electrică și Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale) fac referință exclusiv la consumatorii de energie electrică sau gaze naturale.</p>

	La pct. 6 dispoziția de modificare se va expune într-un singur alineat, fără a specifica după care literă se completează cu litera k), or, numerotarea elementelor structurale cu o literă cu paranteză se efectuează în ordine alfabetică.	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.
	La pct. 10 propunerile de abrogare a alin. (3), (4) și (5) se vor comasa. Totodată, se va ține cont că cratima se utilizează pentru a evita enumerarea a mai mult de trei elemente structurale consecutive.	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.
	La pct. 10, cu referire la alin. (6) din art. 8, se vor exclude cuvintele „la final”, deoarece acestea sunt inutile. Menționăm că, completarea unui text sau alineat, fără a specifica ordinea în care se inserează cuvintele, semnifică, conform regulii generale de tehnică legislativă, completarea textului la sfârșitul acestuia. Astfel, dispoziția de modificare se va expune după cum urmează: „alineatul (6) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text (observație valabilă și pentru pct. 23).	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.
	La pct. 11, atragem atenția că, denumirea articolului și cuprinsul alin. (1) din art. 11 nu se încadrează armonios în textul articolului, fiind menționată instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, pe când, în continuarea articolului (și în alte cazuri din textul Legii nr. 139/2018) normele se referă la autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Potrivit art. 46 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, expunerea dispozițiilor de conținut este sistematizată într-o succesiune logică, bazată pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea.	Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.
	La pct. 12 modificările propuse se raportează la alin. (1) din art. 12, deci se vor expune în alineate distincte, fără a menționa repetat alin. (1).	Se acceptă.
	La pct. 13: În redacția propusă a art. 13 alin. (1) lit. a) se prevede elaborarea planurilor locale integrate privind energia și clima, în conformitate cu șablonul aprobat de instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. Această normă nu corelează cu art. 19 alin. (6) lit. a), alin. (9) din Legea nr. 139/2018, potrivit căruia, în activitatea sa auditorii energetici sunt obligați să utilizeze și să pună în aplicare, după caz, ghiduri, instrucțiuni, precum și șabloane aprobate de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Prin urmare, proiectul se va revizui în sensul stabilirii unei coerențe în acest sens.	Nu se acceptă. Recunoscând o eventuală confuzie în interpretarea prevederilor Legii 139/2018 și a prezentului proiect, comunicăm că legea prenotată ar urma să stabilească că șabloane/modele dezvoltate de Agenția pentru Eficiență Energetică se pun la dispoziția atât a auditorilor energetici (pentru uniformizarea rapoartelor de audit elaborate), cât și a APL-urilor (în vederea sprijinirii eforturilor acestora de elaborare a planurilor locale integrate privind energia și clima și uniformizării tuturor planurilor elaborate la nivel național).
	În cuprinsul alin. (3 ¹) cuvintele „este motiv” se vor substitui cu cuvintele „constituie temei”.	Se acceptă parțial. La sugestia Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, prevederea de la alin. (3 ¹) are următorul cuprins: „Existența unui Plan local

	<p>integrat privind energie și clima aprobat de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea în conformitate cu prevederile alin. (2), este o condiție de eligibilitate pentru obținerea de către autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea, inclusiv de nivelul întâi din cadrul unității administrativ teritoriale respective, și municipalități, pentru obținerea finanțării sau co-finanțării proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare și/sau mobilizate de către Guvern din partea Partenerilor de Dezvoltare,,</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La alineatele (4) și (5) cuvântul „alineatul” se va substitui cu cuvântul „alineatele”</p> <p>La pct. 14, în partea dispozitivă, textul „după articolul 13” se va exclude, or, potrivit art. 51 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, articolele se ordonează consecutiv, după numere, exprimate, de regulă, prin cifre arabe, începând cu primul și terminând cu ultimul (observație valabilă pentru toate cazurile similare din proiect).</p> <p>La art. 13¹ alin. (3) menționăm că, potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală autoritățile administrației publice locale prin care se realizează autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sunt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.</p> <p>Potrivit art. 1 și art. 40 din Legea nr. 436/2006 primăria constituie o structură funcțională care asistă primarul în exercitarea atribuțiilor sale legale. Astfel, primăria nu constituie subiect de drept și, respectiv, nu poate participa la raporturi juridice. Prin urmare, cuvântul „Primăriile” nu este utilizat corespunzător.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>La pct. 15 cuvântul „valoarea” în toate cazurile se va substitui cu cuvântul „textul”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Pct. 18, la art. 16² se va revede denumirea acestuia, deoarece este lipsită de sens, iar din conținutul alin. (4) se vor exclude cuvintele „ale prezentului articol” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, ce prevede că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ”. Totodată, numerele alineatelor la care se face referință se vor indica cu utilizarea a două paranteze rotunde.</p> <p>Adițional, remarcăm că, la acest articol alineatele nu sunt numerotate consecutiv, două alineate fiind numerotate cu „(4)”, iar la ultimul alineat diviziunile numerotate cu litere nu corespund art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare.</p>

	<p>La pct. 19, în redacția propusă a art. 17 se va reține că Legea nr. 107/2016 operează cu noțiunile de „energie electrică”, „furnizarea energiei electrice”, „furnizor de energie electrică” și nu de „electricitate”, „furnizor de electricitate”. Astfel, în denumire, la alin. (1), (4), precum și art. 172 urmează a fi revizuită terminologia în acest sens.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>Totodată, la art. 17², 17³ alin. (1) este lipsită de claritate expresia „într-un mod adecvat și fără costuri”.</p>	<p>Se acceptă. Determinativul „adecvat” a fost omis întrucât informația care trebuie prezentată de operator este clar stabilită de legile sectoriale și actele de reglementare a ANRE și este de interesul operatorului ca prezentarea acesteia să fie una adecvată (prezentată într-un format ușor de deslușit, informativ, structurat, lizibil, etc.)</p>
	<p>La pct. 26, partea dispozitivă se va expune după cum urmează: „subpunctul 3) din Note la Anexa nr. 1 va avea următorul cuprins:”, urmat de redarea noului text.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 27, în partea dispozitivă, textul „Anexa 2” se va substitui cu textul „Anexa nr. 2”, iar în cuprinsul anexei se vor delimita parafa, denumirea și cuprinsul acesteia (observația se referă și la pct. 28).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La Art. II:</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La alin. (3) pentru precizia normei urmează a fi revăzută noțiunea „ministerului de profil”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La alin. (5) lit. a) textul „în termeni de 12 luni” se va substitui cu textul „în termen de 12 luni”, iar la lit. c) cuvintele „este publicat” se va substitui cu cuvintele „se publică”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Conținutul proiectului urmează a fi definitivat conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, fiind expus într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație. Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări. Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>Numeroarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din Legea nr. 100/2017. Astfel se va ține cont că, articolele pot fi divizate în alineate însemnate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sînt însemnate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză, fără utilizarea cratimelor sau literelor duble (a se vedea: pct. 14, 27)</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>Subsidiar, cuprinsul proiectului se va defini întru excluderea greșelilor gramaticale și de stil (se va evita utilizarea expresiilor de genul: „aspecte metodologice privind alocarea costurilor cu energia”, „metodologie pentru alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice”, „trebuie să poată fi citită la</p>	<p>Se acceptă.</p>

	distanță”, „cu excepția celorla” (pct. 18), „acesta va baza factura” (pct. 19), „sectorul terțiar” (pct. 21); „precum și va întreprinde alte activități necesare” (art. II, alin. (5) lit. a))
<p>Centrul de armonizare a legislației</p>	<p>Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prevăzut de Obiectivul 8.4 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.</p> <p>În baza expertizei proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prevăzut de Obiectivul 8.4 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin HG nr. 235/2021.</p> <p><i>Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.</i></p> <p>Proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică transpune parțial Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328/210 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC/ Directive (EU) 2018/2002 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 amending Directive 2012/27/EU on energy efficiency, published in the Official Journal L 328/210 from 21 December 2018, as was adapted by the Ministerial Council of the Energy Community' Decision 2021/14/MC-EnC.</p> <p>I. Obiectul proiectului</p> <p>Proiectul național are ca scop continuarea procesului de armonizare legislativă în domeniul eficienței energetice, în speță, prin transpunerea în legislația națională a dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC. Astfel, proiectul național își propune crearea/modificarea cadrului juridic național pentru: aprobarea fiintelor naționale în domeniul eficienței energetice, dar și al energiei regenerabile și GES pentru orizontul de timp 2030, precum și al elaborării unui plan integrat în domeniul energiei și climei; extinderea perioadei pentru care se va aplica obligația economiilor noi și anuale de energie; reconfirmarea posibilității generării unor noi economii de energie în baza schemei de obligații de eficiență energetică, a măsurilor alternative sau printr-o combinare a acestora; consolidării rolului de</p>
	Se acceptă.

sector exemplu al sectorului clădirilor publice; clarificării regulilor privind contorizarea gazelor naturale, energiei electrice, încălziri, răcirii și alimentării cu apă caldă menajeră; stabilirii obligațiilor furnizorului de resurse energetice în raport cu consumatorul final, pe marea facturării consumului, precum și a informației prezentate acestuia.

Menționăm că, obligația de transpunere a versiunii adaptate a Directivei 2012/27/EU, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/2002, aprobată prin Decizia D/2021/14/MC-EnC Consiliului Ministerial al Comunității Energetice 1 rezultă din angajamentele asumate de Republica Moldova în calitate de membru al Comunității Energetice, în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice.

Evidențiem că, Directiva 2018/844 (performanța energetică pentru clădiri), Directiva 2018/2002 (eficiența energetică), Regulamentul 2018/1999 (guvernarea uniunii energetice și a acțiunilor climatice), Directiva 2019/944 (normele comune pentru piața internă de energie electrică), sunt acte UE care nu au constituit obiect al transpunerii în legislația națională. Totodată, menționăm că acestea fac parte din Pachetul celor 8 acte UE „Energie curată pentru toți europenii”, adoptat în an. 2019.

Proiectul național propus spre examinare reprezintă un exercițiu de continuitate a armonizării legislației RM cu legislația UE în domeniul energetic, în măsura în care, Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică este un act normativ național armonizat care a asigurat transpunerea dispozițiilor Directivei 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivei 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivei 2004/8/CE și 2006/32/CE, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC.

Proiectul de act normativ reglementează, în principal, următoarele aspecte relevante din punct de vedere al transpunerii:

- Stabilește țintele naționale de eficiență energetică pentru anul 2030 (Dispoziții finale și tranzitorii ale proiectului național);
- Institue obligația de elaborare și aprobare a Planului Național Integrat pentru Energie și Climă (art. 6 din proiectul național);
- Stabilește obligațiile referitoare la economiile de energie (art. 71 din proiectul național);
- Introduce prevederi privind evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural (art. 16 din proiectul național);
- Introduce prevederi privind măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere; sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau

	<p>prepararea apei calde menajere; citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri (art. 161 – 163 din proiectul național);</p> <ul style="list-style-type: none"> – Introduce prevederi referitoare la facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate (art. 17 din proiectul național); – Stabilește prevederi privind facturarea și accesul la informații privind consumul de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere; costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică; costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere (art. 171 – 173 din proiectul național) etc. <p>–</p> <p>II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE</p> <p>Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscripte reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii energetice europene, pe segmentul legislativ al eficienței energetice.</p> <p>Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă dispozițiile Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică. În context, Directiva (UE) 2018/2002 urmărește adaptarea legislației UE în domeniul energiei în conformitate cu obiectivele privind eficiența energetică și de climă din 2030 și contribuie la strategia Uniunii energetice pentru: a reduce dependența UE de energia importată; a reduce emisiile de gaze; a crea locuri de muncă și creștere economică; a consolida drepturile consumatorilor și a atenua sărăcia energetică.</p> <p>Menționăm că, transpunerea și implementarea dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2002 este importantă în contextul realizării obligațiilor Republicii Moldova ce rezultă din Anexa VIII la Capitolul 14 „Cooperarea în sectorul energetic” din Titlul IV al Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană, precum și a obligațiilor stabilite prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC. Astfel, termenul de transpunere și punere în aplicare a dispozițiilor specificate în alin. 2, pct. 1, art. 2 din Decizie fiind stabilit, de până la 30 iunie 2023, cu informarea Secretariatului Comunității Energetice despre măsurile normative întreprinse în cadrul acestora.</p> <p>a) <i>Analiza comparativă a transpunerii</i></p> <p>Art. I - Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică</p>
--	---

	<p>Pct. 3 din proiectul național modifică art. 1 „Scopul legii” în corespundere cu dispozițiile art. 1, pct. 1 din Directiva (UE) 2018/2002 care a modificat art.1, alin. (1) din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 10 din proiectul național modifică art. 8 „Schema de obligații în domeniul eficienței energetice” în concordanță cu dispozițiile art. 1, pct. 4 din Directiva (UE) 2018/2002, care a introdus art. 7a și art. 7b în Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 11 din proiectul național modifică alin. 1, art. 11 „Instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” în conformitate cu dispozițiile introduse prin art. 1, pct. 12 din Directiva (UE) 2018/2002 care a modificat art. 20 din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 17 din proiectul național modifică art. 16 „Evidența și măsurarea energiei electrice și a gazului natural” și pct. 9 din Dispozițiile finale și tranzitorii corespunzător dispozițiilor art. 1, pct. 5 din Directiva (UE) 2018/2002, care a introdus modificări la art. 9 din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 18 din proiectul național introduce art. 16¹ „Măsurarea energiei termice furnizate pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere” în corespundere cu dispozițiile art. 1, pct. 6 din Directiva (UE) 2018/2002, care a introdus art. 9a din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 18 din proiectul național introduce art. 16² „Sub și alocarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire, răcire și/sau prepararea apei calde menajere” similar dispozițiilor art. 1, pct. 6 din Directiva (UE) 2018/2002, care a introdus art. 9b din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 18 din proiectul național introduce art. 16³ „Citirea la distanță a contoarelor și repartitoarelor de costuri” corespunzător dispozițiilor art. 1, pct. 6 din Directiva (UE) 2018/2002, care a introdus art. 9c din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 19 din proiectul național modifică art. 17 „Facturarea și accesul la informațiile privind consumul de gaze naturale și electricitate” în concordanță cu dispozițiile art. 1, pct. 7 din Directiva (UE) 2018/2002, care modifică art. 10 din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 20 din proiectul național introduce art. 17¹ „Facturare și accesul la informații privind consumul de energie termică pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere” în conformitate cu dispozițiile art. 1, pct. 8 din Directiva (UE) 2018/2002, care introduce art. 10a din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 20 din proiectul național introduce art. 17² „Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de gaze naturale și energie electrică” în conformitate cu dispozițiile art. 1, pct. 9 din Directiva (UE) 2018/2002, care modifică art. 11 din Directiva 2012/27/UE.</p> <p>Pct. 20 din proiectul național introduce art. 17³ „Costul accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului pentru încălzire, răcire și prepararea apei calde menajere” în conformitate cu dispozițiile art. 1, pct. 10 din Directiva (UE) 2018/2002, care introduce art. 11a din Directiva 2012/27/UE.</p>
--	--

<p>Pct. 26-28 din proiectul național introduc modificările corespunzătoare în Anexele nr. 1,2 și 8, în conformitate cu dispozițiile de modificare introduse prin Anexa la Directiva (UE) 2018/2002 prin care au fost modificate Anexele IV, V, VII, IX, XII și introdusă Anexa VIIa la Directiva 2012/27/CE.</p> <p>Totodată autorul ajustează prevederile Legii nr. 139/2018 la dispozițiile Directivei 2012/27/UE, prin introducerea și definirea noțiunii de „energie”, similar definiției date în pct. 1, art. 2, cap. I al Directivei 2012/27/UE.</p> <p>Suplimentar, menționăm că pct. 7 din proiectul național prin modificarea art. 6 din Legea nr. 139/2018 creează cadrul juridic necesar pentru implementarea dispozițiilor art. 3 „Planurile naționale integrate privind energia și clima” din Cap. 2 al Regulamentului (UE) 2018/1999.</p> <p>Celelalte prevederi și definiții incluse în proiectul național, precum: „operator al sistemului de transport al energiei”, „operator al sistemului de distribuție al energiei”, „sărăcie energetică”, nu cad sub incidența reglementării actului european examinat, acestea necontravenind normelor UE în domeniu.</p>	<p><i>b) Observații de compatibilitate cu Directiva 2018/2002/UE</i></p> <p>Pct. 8 din proiectul național abrogă art. 7 din Legea nr. 139/2018, care se referă la Strategia sectorială pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung ceea ce contravine prevederilor art. 2a „Strategia de renovare pe termen lung” din Directiva 2010/31/UE, introdus prin Directiva (UE) 2018/844. Astfel, considerăm necesar menținerea prevederilor naționale referitoare la aprobarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung, ca document ce oferă: o imagine de ansamblu a fondului imobiliar național, bazată, după caz, pe eşantioane statistice; soluții identificate pentru renovarea fondului imobiliar național, care să fie eficiente din punct de vedere economic și relevante pentru zona climatică și tipurile de clădiri respective; politici și măsuri de stimulare a lucrărilor de renovare majoră și eficiență din punct de vedere economic, inclusiv a lucrărilor de renovare majoră pe etape; prognoze pe termen lung pentru facilitarea luării deciziilor cu privire la efectuarea investițiilor de către persoanele interesate, de către companiile de construcții și de către instituțiile financiare și o estimare, bazată pe date concrete, a economiilor de energie preconizate.</p> <p>Pct. 9 din proiectul național, prin introducerea unui articol nou, 7¹ „Obligații referitoare la economiile de energie” și pct. 2 din Dispozițiile finale și tranzitorii, creează cadrul legal primar necesar reglementării economiilor de energie. Consecvent, în Tabelul de concordanță, gradul de compatibilitate se va modifica din „compatibil” în „parțial compatibil”, iar compartimentul 7 al Tabelului va menționa diferențele, motivele care stau la baza transpunerii parțiale și compartimentul 8 va specifica proiectele de acte și termene preconizate pe viitor pentru realizarea transpunerii integrale ale dispozițiilor actului UE.</p>
<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificări în art. 7, alin. (1), prevederile de la alin. (2) și (3) fiind păstrate. Totodată, la transpunerea Governance Regulation (Regulamentul UE 2018/1999), se vor modifica corespunzător toate referințele din legislația națională la subiectul respectiv.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările de rigoare în textul proiectului, cât și în tabelul de concordanță. De precizat că o serie de prevederi din art. 7 al Directive se referă la perioada acoperită de Directiva 27/2012 și anume anii 2014-2020, și nu este relevantă transpunerii, iar un alt set de prevederi oferă mai multe opțiuni de stabilire a obiectivului de eficiență energetică care, odată activate/ utilizate, autoexclud o altă serie de opțiuni.</p>

		<p>Obligația principală a Republicii Moldova în calitate de Parte Contractantă și care a fost transpusă în proiectul legii – art. 7 coroborat cu dispozițiile finale și tranzitorii, este prezentată în pct. 3 al alin. (5) din Directiva adaptată și stabilește următoarele:</p> <p><i>"Indiferent dacă Părțile Contractante exclud parțial sau total energia utilizată în transporturi din scenariul lor de referință pentru calcul sau utilizează oricare dintre opțiunile enumerate la alineatul (4), acestea se asigură că cantitatea netă calculată de noi economii care trebuie obținută în consumul de energie finală în perioada de obligații cuprinsă între 1 ianuarie 2024 și 31 decembrie 2030 nu este mai scăzută decât cantitatea care rezultă din aplicarea ratei anuale a economiilor prevăzută la alineatul (1) primul paragraf litera (b)."</i></p>
	<p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea corespunzătoare din art. 1, pct.11 din Directiva (UE) 2018/2002, care introduce modificări la art. 15 (2a) din Directiva 2012/27/UE. Astfel, chiar dacă prevederea în cauză se referă la obligația Comisiei Europene, în urma consultării părților interesate, de a pregăti o metodologie comună, pentru a încuraja operatorii de rețea să reducă pierderile, să pună în aplicare un program de investiții în infrastructură rentabil din punctul de vedere al costurilor și eficient din punctul de vedere al energiei și să țină cont în mod corespunzător de eficiența energetică și de flexibilitatea rețelei, considerăm oportună preluarea unei atare sarcini și pentru autoritățile naționale ale RM. Mai mult, nici Tabelul de concordanță prezentat nu conține careva mențiuni referitoare la netranspunerea acestei prevederi UE.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În vederea transunerii fidele a normelor din Directiva Europeană și implementarea acestora în Republica Moldova, au fost operate modificările de rigoare în textul prevederii de la art. 26, alin. (5) și (6), precum și în dispozițiile finale și tranzitorii ale prezentului proiect.</p>
	<p>III. Respectarea mecanismului de armonizare</p> <p>a) Observații privind Nota informativă</p> <p>Nota Informativă a proiectului național urmează a fi revizuită în vederea respectării cerințelor stabilite în art. 30 din Legea 100/2017 privind actele normative, respectiv, completată conform analizei de compatibilitate la Compartimentul 3 „Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene” și Compartimentul 9 „Constatarea expertizei de compatibilitate”.</p> <p>b) <i>Observații la clauza de armonizare a proiectului de Lege</i></p> <p>Proiectul național nu conține clauza de armonizare, care este obligatorie pentru toate actele normative care au ca scop transpunerea legislației UE, inclusiv și pentru cele de modificare. Astfel, ținând cont de prevederile art. 31 din Legea nr.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate modificările și completările sugerate.</p>

	<p>100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea, după preambul și clauza de adoptare a proiectului național urmează a fi inserată clauza de armonizare, în următoarea redacție:</p> <p><i>Prezenta lege transpune parțial Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 328/210 din 21 decembrie 2018, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.</i></p> <p>Totodată, reieșind din considerentul că prevederile actuale ale Legii nr. 139/2018 asigură transpunerea și conformitatea cu dispozițiile actelor de modificare succesive ale Directivei 2012/27/UE, clauza de armonizare va fi prezentată după cum urmează:</p> <p><i>Prezenta lege transpune Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivei 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivei 2004/8/CE și 2006/32/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 315 din 14 noiembrie 2012, astfel cum a fost modificată prin Directiva (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2021/14/MC-EnC.</i></p> <p>IV. Concluzii</p> <p>Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, apreciem că, proiectul național și-a atins finalitatea urmărită, asigurând transpunerea parțială, dar corespunzătoare a dispozițiilor Directivei (UE) 2018/2002 a Parlamentului European și a Consiliului din 11 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2012/27/UE privind eficiența energetică, cu observațiile expuse în Capitolul II al prezentei Declarații.</p> <p>Totodată, în procesul de definitivare a proiectului, vor fi revizuite și ajustate în mod corespunzător instrumentele de armonizare conform obiecțiilor formulate în Capitolul III al prezentei Declarații.</p> <p>Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.</p> <p>La indicația Cancelariei de Stat nr. 18-23-11931 din 8 decembrie 2022, Ministerul Finanțelor a examinat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>La proiectul de lege Art. I.</p> <p>La punctul 2:</p>	Ministerul Finanțelor	<p>Se acceptă.</p>
--	---	----------------------------------	---------------------------

	<p>- propunerea de substituire în tot textul Legii nr.139/2018 a cuvintelor „autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice” prin „instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” nu se susține deoarece nu este argumentată și nu este clar care va fi statutul acestei instituții publice și cine este responsabil în final de implementarea politicilor în domeniul dat. În conformitate cu art. 14 din Legea 98/2012 “pentru asigurarea implementării politicii statului în anumite subdomenii sau sfere din domeniile de activitate care îi sînt încredințate unui minister, în subordinea acestuia pot fi create autorități administrative cu forma de organizare juridică de agenții, servicii de stat și de inspectorate de stat”. Prin urmare considerăm relevantă desemnarea unei astfel de autorități responsabile.</p> <p>La punctul 7, prin expunerea articolului 6 în redacție nouă, sunt eliminate din articolul dat prevederile referitoare la aprobarea de către Guvern a Planului național, întocmirea raportului și informarea Guvernului, precum și publicarea raportului pe pagina web oficială a organului central de specialitate, aspecte necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor acestui articol.</p> <p>La punctul 9, urmează de revăzut sau de exclus ultima propoziție „Decizia Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7)”, deoarece este confuză.</p> <p>La punctul 10, art. 8, alineatul (6) de exclus deoarece nu este argumentată completarea acestuia cu propoziția: „Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice”. Cu referire la prevederile alineatelor (11) și (12) ținem să menționăm că nu este clar care vor fi instituțiile cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică. Respectiv, autorul urmează să completeze proiectul dat cu instituțiile concrete care vor fi împuternicite cu funcția dată.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La punctul 7, prin expunerea articolului 6 în redacție nouă, sunt eliminate din articolul dat prevederile referitoare la aprobarea de către Guvern a Planului național, întocmirea raportului și informarea Guvernului, precum și publicarea raportului pe pagina web oficială a organului central de specialitate, aspecte necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor acestui articol.</p> <p>La punctul 9, urmează de revăzut sau de exclus ultima propoziție „Decizia Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7)”, deoarece este confuză.</p> <p>La punctul 10, art. 8, alineatul (6) de exclus deoarece nu este argumentată completarea acestuia cu propoziția: „Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice”. Cu referire la prevederile alineatelor (11) și (12) ținem să menționăm că nu este clar care vor fi instituțiile cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică. Respectiv, autorul urmează să completeze proiectul dat cu instituțiile concrete care vor fi împuternicite cu funcția dată.</p>	<p>Se acceptă. Au fost operate modificările de rigoare.</p>
	<p>La punctul 9, urmează de revăzut sau de exclus ultima propoziție „Decizia Guvernului se prezintă în Planul național integrat privind energia și clima și, după caz, în Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, elaborat în conformitate cu art. 8, alin. (7)”, deoarece este confuză.</p> <p>La punctul 10, art. 8, alineatul (6) de exclus deoarece nu este argumentată completarea acestuia cu propoziția: „Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice”. Cu referire la prevederile alineatelor (11) și (12) ținem să menționăm că nu este clar care vor fi instituțiile cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică. Respectiv, autorul urmează să completeze proiectul dat cu instituțiile concrete care vor fi împuternicite cu funcția dată.</p>	<p>Se acceptă parțial. Prevederea de la art. 7¹, alin. (5) a fost modificată astfel încât sensul și interpretarea acesteia să nu fie unul fără echivoc.</p>
	<p>La punctul 10, art. 8, alineatul (6) de exclus deoarece nu este argumentată completarea acestuia cu propoziția: „Devierile financiare negative sau pozitive cauzate de modificările efective în volumul de resurse energetice distribuite, furnizate și/sau comercializate și înregistrate de părțile obligate, se iau în considerare la elaborarea sau actualizarea de către Guvern a Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice”. Cu referire la prevederile alineatelor (11) și (12) ținem să menționăm că nu este clar care vor fi instituțiile cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică. Respectiv, autorul urmează să completeze proiectul dat cu instituțiile concrete care vor fi împuternicite cu funcția dată.</p>	<p>Nu se acceptă. Sugestia de excludere a posibilității de soluționare a unor eventuale devieri pozitive/sau negative a mijloacelor financiare colectate prin intermediul Schemei de Obligații de Eficiență Energetică nu poate fi susținută, pentru că este un element indispensabil al întregului mecanism. Spre exemplu, calculele efectuate în primăvara anului 2023 cu privire la mijloacele financiare a fi colectate în anul de gestiune 2024 în cadrul SOEE, ar putea fi diferite de cele efectiv încasate din motivul reducerii activității unui operator sau majorării/ micșorării cantității de resurse energetice furnizate, distribuite și/sau comercializate. Respectiv, acestea trebuie considerate. Întru evitarea unor astfel de situații, însă, este propusă o modalitate de alternativă Guvernului pentru operaționalizarea SOEE, unde Guvernul</p>

		<p>stabilește o plată fixă a fi încasată de orice operator de pe un anumit segment de piață, exprimată în leu per unitate de produs – MDL/kWh, MDL/m³, MDL/litru, astfel încât orice cantitate furnizată/ distribuită sau comercializată de energie să includă o contribuție în sensul Legii 139/2018.</p> <p>Opțiunea de determinare a SOEE va fi apreciată de ministerul de profil.</p> <p>Totodată, cu referire la instituțiile care ar putea fi implicate la valorificarea mijloacelor financiare mobilizate prin intermediul SOEE, proiectul de lege propune o formulare flexibilă, astfel ca în procesul de promovare a CBTM, Programului cu privire la implementarea SOEE, Legii bugetului de stat, să fie stabilit clar care programe vor fi susținute și prin care instrumente mijloacele financiare vor fi valorificate – AEE (în reorganizare), ONDRL, ODA, sau chiar noua instituție/ fond ce va responsabil de implementarea proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial. Precizăm că Directiva UE face apel la utilizarea resurselor financiare mobilizate prin intermediul SOEE la reducerea vulnerabilității energetice la consumatorii finali casnici (i.e. prin investiții în clădirile rezidențiale).</p>
	<p>La punctul 11, art.11 alin.(1) prin care se propune ca autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice va fi instituția publică, care va avea „misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punct de vedere al mediului înconjurător și al schimbărilor climatice” este de menționat, că potrivit prevederilor art.11, alin.(4) din Legea cu privire la eficiența energetică nr.139/2018 bugetul autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice se aprobă în corespundere cu regulile stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Conform prevederilor art.2 din Legea nr.181/2014 dispozițiile Legii se aplică la elaborarea, aprobarea, executarea, raportarea și controlul bugetelor și fondurilor componente ale bugetului public național, precum și la asigurarea monitoring-ului financiar al activității</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În proiectul de lege, la art. 11, au fost operate modificările și au fost aduse clarificările de rigoare.</p>

<p>autorităților/instituțiilor publice la autogestiuie, a întreprinderilor de stat/municipale și a societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public. Concomitent art. 3 al Legii nr.181/2014 stipulează/definește expres noțiunile de „instituție bugetară” și „instituție publică la autogestiuie”. Noțiunea de „instituție publică” nu se regăsește în Legea nr.181/2014.</p>	<p>Totodată, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe, Ministerul Finanțelor este desemnat în calitate de autoritate națională de coordonare a asistenței externe. Astfel, instituția nu poate atrage resurse externe de sine stătător, procedura de atragere fiind descrisă expres în Regulament și poate avea loc doar în procesul elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) și a proiectului Legii bugetului de stat.</p> <p>Este de menționat că în scopul reglementării unice a activității instituțiilor publice este în curs de elaborare/avizare proiectul de lege privind instituțiile publice. Astfel, prezentul proiect urmează a fi examinat/promovat doar după adoptarea cadrului normativ privind instituțiile publice.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Atribuția AEE de a atrage resurse financiare necesare pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică în întreaga economie națională (e.g. necesarul investițional doar pentru sectorul clădirii a fost estimat la minim 8 miliarde EUR, care evident nu au cum fi alocate din bugetul public național), implică scrierea de propuneri de proiecte, comunicarea cu Donatorii și Partenerii de Finanțare, și întreprinderea unui set de întreg de activități care, la un moment dat pot fi materializate. Exact din momentul respectiv, când sunt agregate/cunoscute detalii despre inițiativă, precum activitățile a fi realizate, termenii și bugetul, este de obligația Instituției Publice să inițieze, cu suportul ministerului de profil, toate activitățile impuse de legislația națională, după cum este indicat în comentariul MF.</p>
<p>La punctul 12, nu este clară fraza creează instrumente financiare, deoarece mijloacele financiare respective vor fi planificate în bugetul de stat. Astfel, unicul instrument de valorificare urmează a fi implementat în corespundere cu regulile stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014. Astfel considerăm necesară enumerarea și/sau detalierea instrumentelor financiare la care se face referință.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În vederea eliminării a oricărui echivoc de interpretare, a fost introdusă o referință la Legea 181/2014. În același timp, a fost eliminată sintagma „creează instrumente financiare”, având în vedere confuzia creată.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În vederea eliminării a oricărui echivoc de interpretare, a fost introdusă o referință la Legea 181/2014. În același timp, a fost eliminată sintagma „creează instrumente financiare”, având în vedere confuzia creată.</p>
<p>Punctul 15. La articolul 14 alin. (9) și (10) se propune de modificat valoarea obligației de renovare a clădirilor din domeniul public al statului de la 1% la 3%, iar potrivit Notei informative este estimat impact financiar asupra bugetului de stat în sumă între 27 mil. lei și 32 mil. lei anual numai pentru clădirile deținute sau luate în locațiune de către autoritățile administrației publice centrale, care se propune a fi aplicată începând cu 1 ianuarie 2024, conform Art. II alin.(6) al proiectului.</p> <p>Se menționează că, conform prevederilor art.14 alin.(8) din Legea nr.139/2018, resursele financiare necesare pentru renovarea clădirilor se planifică și se includ în legea bugetului de stat pentru anul următor de către instituțiile și autoritățile incluse în Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>După cum a fost indicat în Nota Informativă la proiectul de lege, precum și în clauza de adoptare/ armonizare, proiectul de Lege asigură transpunerea Directivei 2018/2002/UE cu privire la eficiența energetică, în conformitate cu obligația Republicii Moldova în calitate de Parte Contractantă la Tratatul Comunității Energetice – termenul de transpunere fiind 31 Decembrie 2022 -- și, totodată, conform Acordului de Asociere RM-UE (care face referință, în cazul sectorului energetic, la</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>După cum a fost indicat în Nota Informativă la proiectul de lege, precum și în clauza de adoptare/ armonizare, proiectul de Lege asigură transpunerea Directivei 2018/2002/UE cu privire la eficiența energetică, în conformitate cu obligația Republicii Moldova în calitate de Parte Contractantă la Tratatul Comunității Energetice – termenul de transpunere fiind 31 Decembrie 2022 -- și, totodată, conform Acordului de Asociere RM-UE (care face referință, în cazul sectorului energetic, la</p>

<p>Astfel, susținerea politicilor noi urmează a fi examinată în cadrul procesului elaborării CBTM 2024-2026 și a proiectului legii bugetului pentru anul 2024. Prin prisma celor menționate, luând în considerare că majorarea obligației de renovare de la 1% la 3% este o politică nouă, se propune excluderea pct. 15 și revenirea la examinarea acestei modificări după elaborarea documentelor bugetare menționate.</p>	<p>termenii ce reies din TCE). Prin urmare, propunerea de ajustare a calendarului de implementare a angajamentului Republicii Moldova în raport cu organizațiile internaționale și Tratatetele la care este semnatară, la un oarecare calendar intern de elaborare și promovare a CBTM, este absolut inoportună.</p> <p>Totodată, aceste politici nu pot fi catalogate drept „politici noi” în sensul CBTM, întrucât implementarea lor nu este opțională, ci una obligatorie, determinată de angajamentele asumate de statul Republica Moldova.</p> <p>Mai mult decât atât, investițiile statului în implementarea unor măsuri de eficiență energetică în unele edificii deținute de Guvern nu trebuie abordate și privite drept povară pe buget sau catalogate drept investiții capitale inutile, acestea au ca scop direct reducerea facturilor cu energia (la tarifele actuale termenii de recuperare a investițiilor coboară sub 7-9 ani), cât și ca un instrument esențial al Guvernului de a încuraja întreaga economie să investească în îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor.</p>
<p>La Nota informativă Cap. 4 Fundamentarea economico-financiară Punctul 6. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene trebuie să fie în pct.3, iar pct.4 Fundamentarea economico-financiară trebuie să fie în pct.5 conform anexei nr.1 din Legea nr.100/2017 Structura Notei informative la proiect de act normativ.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Au fost operate toate modificările necesare la Nota Informativă la proiectul de lege.</p>
<p>Pentru implementarea proiectului nominalizat se presupun costuri din bugetul de stat între 27 mil.lei și 32 mil.lei anual sau circa 224 mil.lei pe durată de aplicare a obligației de renovare a clădirilor deținute de către autoritățile publice centrale (intervalul de timp 2024-2030). Astfel, costurile respective vor putea fi prevăzute în contextul elaborării CBTM 2024-2026 în limita bugetului disponibil.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Este de obligația MIDR și a proprietarilor/clădirilor incluse în <i>Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate</i>, să întreprindă acțiunile necesare în vederea includerii în CBTM a cheltuielilor necesare și implicit, să asigure implementarea proiectelor.</p>

	<p>Totodată, lipsesc estimările privind mijloacele financiare care vor fi transferate anual în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică către instituția publică care va asigura implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>SOEE este doar unul din mecanismele pe care le poate utiliza Guvernul pentru a mobiliza suficiente resurse financiare astfel încât obligația de obținere în fiecare an, în perioada 2024-2030 a cca. 21,6 mii tone echivalent petrol de energie finală (costul cătora este apreciat la peste 100 milioane EUR), să fie onorată/ atinsă. Astfel, cu suportul MIDR, Guvernul estimează anual (în anul n-1) care este partea de economii a fi atinsă prin intermediul măsurilor alternative de politică în anul n (programe de finanțare a EE în sectorul public, servicii sau industrie; proiectele de modernizare a SACET, susținute financiar de Partenerii de Dezvoltare, etc), și decide care sunt resursele a fi mobilizate prin intermediul SOEE.</p> <p>Respectiv, subliniem că SOEE este un instrument flexibil, acesta oferind posibilitatea colectării în fiecare an a 1 (un) MDL din partea părților obligate, sau a 1 (unui) miliard MDL, în dependență de decizia Guvernului și necesitățile sectoriale.</p>
	<p>De asemenea lipsește informația privind economiile anuale de resurse energetice care vor fi economisite în urma renovării clădirilor în scopul eficienței energetice versus investițiile necesare în acest scop (analiza cost-beneficiu).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În Nota informativă la proiectul de lege au fost evidențiate detaliile cu privire la impactul măsurilor de eficiență energetică, în special cele ce vizează sectorul clădirilor.</p>
	<p>Tot aici, atragem atenție asupra disconcordanței sumelor prezentate, necesare pentru implementarea obligației de renovare a clădirilor în pct.5 din Nota informativă (27-32 milioane lei anual) și în pct.4, lit. b1 din Analiza de impact (24-30 milioane lei anual).</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Mai mult, impactul nu este estimat și pentru Autoritățile Publice Locale, ci doar pentru clădirile deținute de Autoritățile Publice Centrale cu acoperirea costurilor de la bugetul de stat.</p> <p>Totuși, Autoritățile Publice Locale vor avea acces la finanțare sau co-finanțare a proiectelor de eficiență energetică din mijloace bugetare în cazul în care vor avea un plan local integrat privind energia și clima elaborat și aprobat de Autoritățile Publice Locale de nivelul II, prin urmare, este necesară o reflectare a potențialului impact asupra APL.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Directiva EU, și după cum este prevăzut și-n Legea 139/2018, limitează obligația de renovare a 1 sau 3% din suprafața clădirilor publice doar la edificiile deținute în proprietate sau ocupate de autoritățile publice centrale. Obligația se limitează doar la APC în vederea limitării poverii pe bugetul național a acestui instrument.</p>

		<p>Finanțarea APC ar avea loc prin intermediul multitudinii existente de programe/ proiecte instrumente, care presupun finanțare integrală de la buget, sau co-finanțare, finanțare integrală în cadrul unui proiect, sau co-finanțare, cu componentă de grant ori integral din mijloace de împrumut, etc.</p> <p>Impactul măsurilor de eficiență energetică asupra clădirilor deținute de APL este similar celui obținut/ observat în cazul edificiilor APC. Indicatorii economico-financiare aferenți unei investiții în eficiență energetică într-o clădire depind de măsurile realizate (sub aspect de cost și impact), costul resurselor energetice utilizate, performanța energetică a clădirii până la și după investiție, comportamentul utilizatorilor, etc.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Toate obiecțiile și comentariile au fost considerate.</p>
	<p>Reieșind din cele expuse, autorul urmează să revizuiască proiectul dat în contextul obiecțiilor prezentate.</p>		
Biroul Național de Statistică	<p>Biroul Național de Statistică comunică lipsa de obiecții și propuneri la proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022).</p> <p>Totodată, în Proiectul analizei impactului la proiectul de lege pentru modificarea Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică propunem actualizarea datelor statistice privind consumul final de energie cu datele disponibile pentru anul 2021 (pag. 17, Tabel.1 Conversia obligației de economii de energie în valori absolute).</p>		Se acceptă.
Secretariatul Comunității Energetice (EN)	<p>Art. 2, alin (2)</p> <p>Would be clearer to replace the whole paragraph by saying:</p> <p>Paragraph (2) shall be replaced by the following:</p> <p>"This law regulates the activities intended to make the production, transportation, distribution and use of energy more efficient, to increase the country's energy security and to reduce the negative impact of the energy sectors on the environment by reducing greenhouse gas emissions."</p> <p>Please consider definition of the energy poor consumer, as proposed by the recently finalized Energy Poverty Study for Energy Community:</p> <p>Energy poor consumer is a consumer that cannot secure adequate warmth, cooling, lighting, and energy to power appliances that are required to provide essential services.</p>		Se acceptă.

	<p>Obligations under this article (LTBRs) should be shifted to EPBD Law, and updated in line with Article 53 of the Governance Regulation (transposition deadline for this was also 31 Dec 2022).</p>	<p>Se acceptă parțial. Conform comentariilor de mai sus, se păstrează o referință generală la atribuția ministerului și Guvernului de a elabora o atare Strategie, detalii cu privire la conținutul acesteia, termenii de elaborare/ prezentare, notificare către Secretariat, etc., vor fi detaliați de Legea 128/2014 la etapa transunerii Regulamentului UE cu privire la Guvernanța energetică și acțiune climatică 2018/1999.</p>
	<p>Art. 16², alin (3) Set a deadline in final provisions for adopting this rules Art 30 has been only partly updated: - Paragraph (1) is not updated with 2030 FEC/PEC values for Moldova agreed and adopted at 2022 Ministerial Council. - Paragraph (2) should include new 0.8% target under extended obligation scheme - Paragraph (3) should include new 3% renovation target</p>	<p>Se acceptă parțial. Dispozițiile finale și tranziții ale proiectului de lege includ detalii numerice cu privire la obligația privind economiile de energie și obligația de renovare a clădirilor APC. Cu privire la ținta națională de eficiență energetică pentru anul 2030, aceasta ar urma să fie aprobată de Guvern în Planul Național Integrat pentru Energie și Climă.</p>
	<p>In accordance with Governance Regulation NECP should be drafted by June 2023 and adopted by June 2024.</p>	<p>Se acceptă parțial. Proiectul de lege prevede elaborarea și aprobarea PNIEC până la 30 iunie 2024, fără a stabili careva jaloane intermediare de timp aferente dezvoltării/ elaborării acestuia. Totodată, pentru a stabili clar modul în care politica națională în domeniul eficienței energetice ar urma să fie implementată începând cu 1 ianuarie 2024, a fost introdusă o prevedere care stabilește obligația ministerului de profil de a notifica Secretariatul Comunității Energetice despre detaliile respective</p>

AVIZARE REPETATĂ

<p>Agencia pentru Eficientă Energetică</p>	<p>Prin prezenta, Agenția pentru Eficientă Energetică, în calitate de autoritate administrativă în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu referință la solicitarea Dvs. cu nr. 07-172 din 12.01.2023, a examinat repetat Proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și vă comunică susținerea acestuia cu prezentarea comentariilor care nu a fost expuse la Sinteza proiectului Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică conform tabelului anexat.</p> <p>Art. II. — Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (4), a). <i>instituiția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în termeni de 3 luni de la intrarea în vigoare a legii, va crea și oferi profiluri de utilizator, cu drepturi de acces relevante fiecărui dintre acestea, pe platforma MVP;</i></p> <p>Art. II.- Dispoziții finale și tranzitorii, alineatul (7), b). <i>obligăția cu privire la adaptarea citirii de la distanță a repartitoarelor de costuri sau înlocuirii acestora cu uitați de ce pot fi citite de la distanță, în sensul art. art. 16³, alin. (2), urmează a fi implementată integral de către distribuitorii de energie termică până la 1 Ianuarie 2030.</i></p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Agencia Proprietății Publice</p>	<p>Urmare demersului nr. 07-172 din 12 ianuarie 2023, Agenția Proprietății Publice a examinat repetat proiectul de hotărâre a Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și, în limita competențelor funcționale, comunică despre lipsa obiecțiilor și propunerilor.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Cancelaria de Stat Centrul de Armonizare a Legislației</p>	<p>Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, prevăzut de Obiectivul 8.4 din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021–2022, aprobat prin HG nr. 235/2021, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.</p>	<p>Se respectă.</p>
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene</p>	<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene a reexaminat proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții, reiterând astfel poziția MAEIE expusă prin avizul nr. DI/3/041.1-13615 din 13 decembrie 2022.</p>	<p>Se respectă.</p>
<p>Ministerul Economiei</p>	<p>Cu referire la proiectul definitivat al hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența</p>	<p>Se respectă.</p>

	energetică (număr unic 910/MIDR/2022), în limita competențelor funcționale, comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.	
Ministerul Educației și Cercetării	Prin prezenta, Ministerul Educației și Cercetării a examinat Proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și comunică lipsă de obiecții.	Se respectă.
SA Moldovagaz	SA „Moldovagaz” a examinat proiectul de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) remis spre avizare repetată și comunică, că nu are careva propuneri sau obiecții pe marginea documentului vizat.	Se acceptă.
SA RED Nord	Prin prezenta, S.A. "RED-Nord" informează că nu sunt propuneri la procedura de consultare publică a Proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 13 9/2018 cu privire la eficiența energetică.	Se acceptă.
SA Termoelectrica	Prin prezenta, „Termoelectrica” S.A. informează că a examinat repetat proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și comunică lipsă de obiecții sau propuneri suplimentare la cele expuse anterior prin adresa nr. 79/2078 din 28.12.2022.	Se acceptă.
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	Cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (în continuare Lege), remis spre avizare repetată de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (număr unic 910/MIDR/2022), Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică intervine cu următoarele propuneri: 1. La pct. 14, art. 13 ¹ , alin. (3) de exclus textul „atât la consumatorul final, referitor la obligațiile de raportate de către operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și de alimentare centralizată cu energie termică, deoarece titularii de licențe respectivi nu implementează proiecte de investiții nemijlocit la consumatorii finali de energie electrică, de gaze naturale sau de energie termică. În tarifele/prețurile reglementate aprobate de ANRE, conform prevederilor legilor sectoriale (Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării nr. 92/2014, Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016, Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016) nu se includ costuri pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale consumatorilor finali. Nu este judicios ca, costurile suportate de operatorii sistemelor de distribuție pentru modificarea instalațiilor de utilizare ale unui mic număr de consumatori finali să fie suportate de către toți consumatorii finali, prin includerea a astfel de costuri în tarifele reglementate. Fiecare consumator final urmează să suporte costurile pentru modificarea instalațiilor de utilizare pe care le define sau astfel de costuri să fie acordate din sursele colectate conform schemei de obligații în domeniul eficienței energetice. Operatorii sistemelor de distribuție nu pot fi responsabili de acțiunile sau	Se acceptă parțial. A fost revizuită formularea prevederii astfel încât să nu apară echivoc de interpretare – „... cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate în cadrul activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate sau, dacă este cazul, la consumatorul final, finanțate din alte surse decât mijloace financiare colectate prin tarifele/prețurile reglementate aplicate”.

	<p>inațiunile consumatorilor finali în contextul utilizării eficiente a energiei electrice, termice sau a gazelor naturale.</p> <p>În cazul în care Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale consideră oportun ca operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale și de alimentare centralizată cu energie termică să implementeze proiecte de eficiență energetică la consumatorii finali din contul profitului întreprinderilor, după cum este argumentată de către autorii proiectului în tabela de sinteză faptul neacceptării propunerii înaintate de către ANRE, atunci considerăm necesar a fi completat textul normei propuse de autori cu precizarea expresă: „(...) atât la consumatorul final din contul profitului întreprinderii”. Or, în caz contrar acest fapt nu rezultă clar din textul proiectului și va genera divergențe de interpretare la etapa implementării acestuia.</p> <p>2. La pct. 17, art. 16, de exclus alin. (4), deoarece contravine art. 55 alin. (5) și alin. (5¹) din Legea cu privire la energia electrică nr. 107/2016 și art. 69 alin. (5) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016. La consumatorii casnici echipamentele de măsurare se montează de către operatorii sistemelor de distribuție, dar nu de către antreprenorii care construiesc clădiri de locuit cu mai multe apartamente sau efectuează lucrări de renovare majoră a acestora. În acest context, este oportun de examinat Ordinul Ministerului Construcțiilor și Dezvoltării Regionale nr. 63 din 23.06.2010, care a creat neînțelegeri dintre dezvoltatorii blocurilor locative și operatorii rețelelor de distribuție pe parcursul perioadei 2013-2020, până nu a fost modificat Ordinul respectiv, care nu corespundea cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și cu Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016 la capitolul procurării și montării echipamentelor de măsurare.</p>
	<p>La fel alin. (5) De expus în următoarea redacție: “5) Operatorii sistemelor de distribuție din sectorul electroenergetic și din cel al gazelor naturale, instalează la consumatorii casnici echipamente de măsurare individuale care corespund criteriilor stabilite la alin. (3) și conform prevederilor stabilite în actele normative sectoriale.</p>
	<p>Se acceptă.</p> <p>Totodată, a fost abrogată prevederea de la alin. (5), art. 28.</p>
	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Deși prin transpunerea Directivei 2019/944 se va asigura alinierea Legii 107/2016 la cadrul European pe domeniu, totuși, legea cadru în domeniul eficienței energetice trebuie să stabilească clar că analiza cost-beneficiu aferentă instalării contoarelor inteligente are un caracter holistic și ține cont inclusiv de Recomandarea Comisiei din 9 martie 2012 privind pregătirile pentru introducerea sistemelor de contorizare inteligentă.</p> <p>Astfel, prevederea de la alin. (5) (deja 4), va avea următorul cuprins: ”Analiza cost-beneficiu efectuată de către operatorii sistemelor de distribuție va asigura evaluarea economică a tuturor costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață, sistemul electroenergetic și pentru</p>

		consumatorii individuali de pe urma instalării echipamentelor de măsurare inteligente”
	3. La pct. 19, art. 16 ² , alin. (2) la sfârșit, după sintagma „la fiecare corp de încălzire în parte” de adăugat sintagma „în condițiile în care se demonstrează eficiența instalării repartitoarelor din punct de vedere economic”.	Se acceptă.
	4. La pct. 20, art. 16 ³ , alin. (2), sintagma: „Prin derogare de la prevederea respectivă, distribuitorul de energie termică și/sau răcire este exceptat de obligația adaptării echipamentelor de măsură sau repartitoarelor de costuri pentru citirea de la distanță în condițiile în care demonstrează că măsura nu este eficientă din punct de vedere al costurilor. ” de substituit cu sintagma: „ în condițiile în care distribuitorul de energie termică și/sau răcire demonstrează că măsura este eficientă din punct de vedere al costurilor. ” Substituirile enunțate la pct. 3 și 4 sunt necesare și oportune, deoarece titularul de licență trebuie să demonstreze că cheltuielile privind implementarea acestor măsuri, sunt justificate legal și eficiente din punct de vedere economic, astfel încât să nu provoace majorarea nejustificată a cheltuielilor ce urmează a fi incluse în tarifele la energia termică și drept consecință, vor contribui la majorarea nejustificată a tarifelor pentru furnizarea energiei termice. În caz contrar nu se respectă principiul stabilit de Lege „eficiență maximă la costuri minime”.	Se acceptă.
	5. La pct. 19, art. 16 ² , alin. (5) lit. b) de exclus sintagma: „în cazul în care casa scărilor și coridoarele sunt echipate cu corpuri de încălzire”, or repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ urmează să fie efectuat în corespundere cu particularitățile constructive ale blocului locativ, indiferent de faptul dacă scările și coridoarele sunt dotate cu corpuri de încălzire. Metodologia privind repartizarea consumului de energie termică și a costului aferent acestui consum între consumatorii unui bloc locativ conectați la sistemul colectiv de alimentare cu energie termică a fost aprobată prin Ordinul MIDR nr. 184 din 31.10.2022.	Nu se acceptă. Nu există niciun conflict între norma de la art. 16³, alin. (2) – care stabilește obligația adaptării pentru citire de la distanță a echipamentelor de măsurare și, după caz, a repartitoarelor de costuri, și cea de la art. 17³ alin. (1), care stipulează că furnizorii de energie termică sunt obligați să furnizeze informațiile privind consumul înregistrat ca consumatorii săi, în mod gratuit.
	6. La pct. 24, art. 16 ³ , alin. (2) de exclus, or prevederile enunțate contravin art. 17 ³ alin. (1)	Nu se acceptă.
	7. La art. 26, alin. (6), lit. a) de exclus cuvintele „Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”.	Nu se acceptă. Directiva UE 27/2012, după cum a fost adaptată prin Decizia Consiliului Ministerial, stabilește,

ca și principiu general că „Părțile Contractante se asigură că **autoritățile naționale de reglementare** în domeniul energiei acordă atenția cuvenită eficienței energetice la îndeplinirea sarcinilor de reglementare menționate în Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE, referitor la deciziile acestora privind exploatarea infrastructurii de gaze naturale și energie electrică.

Părțile Contractante se asigură, în special, că **autoritățile naționale de reglementare**, prin elaborarea de tarife și regulamente privind rețeaua, în cadrul Directivei 2009/72/CE și ținând seama de costurile și beneficiile fiecărei măsuri în parte, stimulează operatorii de rețea să pună la dispoziție servicii de sistem utilizatorilor de rețea care să le permită să pună în aplicare măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în contextul dezvoltării continue a rețelelor inteligente.”

Totodată, Directiva impune Părțile Contractante „(a) să desfășoare o evaluare a potențialului de eficiență energetică al infrastructurii de gaze și energie electrică, în special în ceea ce privește transportul, distribuția, gestiunea sarcinii și interoperabilitatea, precum și conectarea la instalațiile care produc energie, inclusiv posibilități de acces pentru microgeneratoarele de energie și (b) să identifice măsuri și investiții concrete pentru introducerea în cadrul infrastructurii rețelei a unor îmbunătățiri ale eficienței energetice care să fie eficiente din punct de vedere al costurilor, cu un calendar al introducerii acestora.”

Prin urmare, având în vedere rolul ANRE în procesul de elaborare și aprobare a planurilor de investiții ale operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice și gazelor naturale, se impune ca totul autorității în implementarea cerințelor Directivei să fie unul mai decisiv.

<p>8. La pct. 35, anexa nr. 8 pct. (2) de exclus, or prevederile enunțate contravin cu art. 40 alin (2) din Legea nr. 92 din 29.05.2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, care prevede că, „In sectorul rezidențial, reprezentantul autorizat al consumatorilor din blocurile de locuit cu sisteme colective de alimentare cu energie termică, inclusiv din căminele și blocurile de locuit departamentale, este administratorul fondului locativ respectiv, care încheie un contract de furnizare a energiei termice cu furnizorul și repartizează lunar cantitatea de energie termică consumată între deținătorii de apartamente sau chiriași”</p>	<p>Se acceptă parțial. A fost introdusă o referință la Legea sectorială - Legea 92/2014 în vederea evitării unui conflict de prevederi, fiind totodată posibilă aplicarea prevederilor din Anexa 8 la Legea 139/2018 în condițiile în care lucrurilor în sector vor evolua către stabilirea unor relații directe între furnizorul de servicii și consumatorul final.</p>
<p>9. La art. II Dispoziții finale și tranzitorii, alin. (8) instalarea repartitoarelor de costuri vizează sistemul de distribuție intra bloc și constituie lucrări după punctul de delimitare. În conformitate cu art. 5 din Legea nr. 92 din 29.05.2014 <i>Punct de delimitare - loc în care instalația de utilizare a energiei termice se racordează la rețeaua termică și în care patrimoniul consumatorului și patrimoniul unității termoelectrice se delimitează, în funcție de dreptul de proprietate, patrimoniul unității care se delimitează, în funcție de dreptul de proprietate, patrimoniul unității termoelectrice.</i> Art. 21 lit. c) din Legea nr. 1324/1993 privatizării fondului de locuințe (Republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 26-27, art. 176.), cu modificările și completările ulterioare, stabilește <i>Punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor interne din blocul locativ și a rețelelor și instalațiilor publice sînt: c) la rețelele de încălzire centrală - ultimele flanșe de la a treia și a patra vană după blocul de elevator.</i> Art. 4 alin. (3) lit. c) din Legea nr. 913/2000 condominiului în fondul locativ (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 130-132, art. 915), Punctele de delimitare a rețelelor și instalațiilor interne din condominiu și a rețelelor și instalațiilor publice sunt: c) la rețelele de încălzire centrală - ultimele flanșe de la a treia și a patra vană după blocul de elevator.</p>	<p>Se acceptă. Prevederile ce făceau trimitere la instalarea/ utilizarea repartitoarelor de costuri au fost revizuite astfel încât să facă referire la legea specială – Legea nr. 92/2014, pentru a evita conflictul de prevederi și eventualul echivoc în interpretare.</p>
<p>Pct. 36 din Regulamentul privind furnizarea energiei termice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 23/2017 din 26.01.2017 prevede că <i>Punctul de delimitare a instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorului casnic de instalațiile de utilizare a energiei termice ale furnizorului se stabilește la ieșirea din echipamentul de măsurare instalat la consumatorul casnic în funcție de delimitarea patrimoniului. în cazul consumatorilor casnici, punctul de delimitare se indică în contractul de furnizare a energiei termice. 5) Delimitarea la limita incintei se face astfel: a) la limita gardului centralei, în cazul alimentării consumatorului direct dintr-o centrală termică sau centrală electrică de termoficare prin conducte, ce îl alimentează în exclusivitate; b) la limita incintei consumatorului, în cazul alimentării acestuia prin intermediul unor puncte termice centrale amplasate în afara incintei acestuia, și din care se alimentează mai mulți consumatori; c) la limita peretelui exterior al punctului termic individual (PTI), în cazul în care PTI se află în gestiunea furnizorului, amplasat în subsoluri tehnice ale consumatorilor; d) ultimele flanșe</i></p>	

	<p>la vanele 3, 4 ale nodului de elevator sau ventilele după nodul de evidență în cazul în care acestea se află în gestiunea furnizorului; e) la limita peretelui exterior al clădirii, în cazul clădirilor fără subsol; f) la limita stației termice; g) la robinetul de pe racordul consumatorului din conducta de distribuție, în cazul în care rețelele termice care alimentează mai mulți consumatori sunt amplasate în subsoluri tehnice sau trec incintele consumatorilor.</p> <p>Prin prisma legislației în vigoare, executarea lucrărilor după punctul de delimitare nu sunt o obligativitate pentru întreprinderea titular de licență, costurile aferente serviciului de distribuție și furnizare a energiei termice sunt constituite din cheltuielile necesare și justificate de la punctul de intrare în rețeaua termică până la punctul de delimitare între rețeaua termică și instalațiile de utilizare a energiei termice ale consumatorilor, astfel nu este echitabil cheltuielile pentru lucrările de instalare a repartitoarelor să fie acceptate în tariful reglementat pentru energia termică și să fie suportate inclusiv de consumatorii care nu vor beneficia de asemenea instalații.</p>	
	<p>10. Alin. (10) lit. a) din art. II de expus în următoarea redacție: „lit. a) Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și organul central de specialitate în domeniul energiei în termen de 4 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi va elabora un model al raportului și conținutul său indicativ, care vor fi utilizate de operatorii de sistem din sectorul electroenergetic și al gazelor naturale”, deoarece această instituție cunoaște de care rapoarte are nevoie și respectiv urmează să elaboreze un astfel de model de raport pentru operatorii de sistem, care va fi ulterior utilizat de Instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și organul central de specialitate în domeniul energiei conform necesităților, fără a implica ANRE în acest proces</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>După cum a fost menționat mai sus (în contextul comentariilor la art. 26, alin. (6), Republica Moldova trebuie să se asigure că autoritățile naționale de reglementare în domeniul energiei acordă atenția cuvenită eficienței energetice. Acest lucru este deosebit de important în contextul obligației impuse OSD în domeniul energiei electrice și gazelor naturale să estimeze potențialul de eficiență energetică în infrastructura de transport și distribuție, care în mod implicit corespunde principiului de care se ghidează ANRE – „<i>eficiență maximă la costuri minime</i>”, și să se ghideze de respectivele rezultate la elaborarea propriilor planuri de investiții.</p> <p>Având în vedere experiența negativă și fără de rezultat în implementarea prevederilor respective în perioada 2018-2022, când implicarea ANRE era una minimă, urmează a fi asigurată o includere mai categorică a Agenției în procesul de elaborare a evaluării, cât și la etapa ulterioară, de utilizare a rezultatelor studiilor la fundamentarea deciziilor pentru includerea unor anumite măsuri de eficiență energetică în planurile de investiții ale operatorilor.</p>

<p>Agencia de Guvernare Electronica</p>	<p>Instiutia publica „Agentia de Guvernare Electronica” a examinat proiectul hotărârii de Guvern privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), autor – Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, prezentat spre avizare instituției, la etapa avizării repetate, și, în limitele competențelor instituției, comunicăm următoarele obiecții și propuneri la proiectul de lege:</p> <p>La Art. I:</p> <p>1. Luând în considerare că art. 7² și 7³ din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat, delimitează funcțiile ce țin de crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea unui sistem informațional de stat între posesorul și deținătorul acestuia. În context, considerăm necesară completarea proiectului de lege cu norme clare prin care să fie desemnați posesorul și deținătorul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice (în continuare - <i>SINEE</i>). Pornind de la competențele administrative ale Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (<i>MIDR</i>), ca organ central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și ale Agenției pentru Eficiență Energetică (<i>AEE</i>), în calitate de autoritate responsabilă de implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, stabilite în art.10 și, corespunzător, art.12 din Legea nr.139/2018, considerăm oportun ca funcțiile de posesor al <i>SINEE</i> să-i revină <i>MIDR</i>, iar funcțiile de deținător al acestui sistem informațional <i>AEE</i>. În această ordine de idei, propunem de completat proiectul, după pct.10, cu următorul amendament:</p>	<p>Nici <i>AEE</i>, și nici ministerul de profil, nu au nevoie de rapoarte/ evaluări a potențialului de eficiență energetică în infrastructura respectivă, fără existența vreo unui mecanism de valorificare a potențialului identificat (i.e. de dragul existenței acestor evaluări).</p>
	<p>Se acceptă.</p>	
	<p>Concomitent, la pct.12 din proiect, considerăm necesar de reformulat redacția propusă pentru art.12 alin.(1) lit.q). Propunem ca atribuțiile respective ale <i>AEE</i> să fie expuse în două alineate distincte, după cum urmează:</p> <p>„q) în calitate de deținător al Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, asigură crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului informațional respectiv;</p> <p>q¹) prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei rapoarte și informații privind implementarea politicilor naționale sectoriale, în fiecare an, în contextul raportărilor pe implementarea Planului național integrat privind energia și clima.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>2. În conformitate cu art.7⁶ alin.(1) și alin.(2) lit.a) și c), coroborat cu art.22 lit.d) din Legea nr.467/2003, documentele principale care stabilesc modul de utilizare a unui sistem informațional (inclusiv a subsistemelor parte ale acestuia), informația primară care se furnizează în sistem, participanții și atribuțiile participanților la sistem sunt concepute și regulamentul respectivului sistem informațional, aprobate de către Guvern, iar nu ghidurile metodologice elaborate de către posesorul/deținătorul sistemului dat. În scopul aducerii în concordanță cu reglementările legale respective, la pct.14 din proiect, în redacția art.13¹:</p> <p>1) la alin.(4), în prima propoziție textul „<i>un Ghid elaborat de instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice</i>” propunem de substituit cu textul „<i>conceptul și regulamentul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, aprobate de către Guvern, precum și cadrul metodologic subsecvent aprobat de către instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.</i>”;</p> <p>2)</p>	Se acceptă.
	<p>2) la alin.(4), propoziția a doua propunem să fie exclusă, deoarece considerăm că nu oferă un plus de valoare normei juridice, în condițiile în care modul de utilizare a subsistemelor, informația ce va fi raportată și atribuțiile în acest sens urmează a fi descrise și reglementate în documentele viitorului SINEE – conceptul și regulamentul acestuia;</p> <p>3) modificările corespunzătoare urmează să fie operate și la alin.(6) lit.d) din același art.13¹;</p> <p>4) pentru asigurarea punerii în aplicare și respectarea art.6 alin.(3¹) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, art.13¹, după alin.(8), considerăm necesar de completat cu un alineat cu următorul cuprins:</p> <p>„(9) <i>Obligațiile de raportare și cele de transmitere a datelor în cadrul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice și a subsistemelor informaționale care fac parte din acesta, nu se aplică cu privire la datele care sunt disponibile în alte sisteme și resurse informaționale și pot fi consumate sau furnizate prin intermediul platformei de interoperabilitate.</i>”;</p>	Se acceptă.
	<p>5) alin.(12) necesită a fi exclus, deoarece, în opinia noastră, conține noțiuni și norme cu caracter ambiguu ce contravin prevederilor Legii nr.467/2003. În susținerea acestei obiecții invocăm propunerea de la pct.1 din prezentul aviz. Totodată, considerăm oportun ca normele referitor la asigurarea resurselor financiare necesare creării, administrării, mentenanței și dezvoltării SINEE urmează să se regăsească în proiectul</p>	Se acceptă.

	de act normativ prin care se va aproba conceptul și regulamentul sistemului informațional în cauză	
	La Art. II: La alin.(1) lit. b), cuvintele „ <i>va elabora</i> ” propunem să fie substituite cu cuvintele „ <i>va aproba</i> ”, respectând normele de tehnică legislativă și finalitatea urmărită prin dispoziția finală respectivă.	Se respectă.
	5. La alin.(6) lit.b): 1) în corelare cu propunerea de completare a Legii nr.139/2018 cu art.13 ¹ , după cuvântul „ <i>dezvolta</i> ” propunem de completat cu cuvintele „ <i>în cadrul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice</i> ”;	Se respectă.
	2) cuvintele „ <i>având în vedere cele mai bune și cunoscute practici în domeniu și soluțiile IT disponibile</i> ” considerăm necesar de exclus, deoarece au un caracter declarativ și nu oferă valoare implicată textului de lege;	Se respectă.
	3) recomandăm substituirea cuvântului „ <i>administrative</i> ” cu cuvântul „ <i>necesare</i> ”, pentru a evita limitarea datelor care vor fi deținute în subsistem la o anumită categorie;	Se respectă.
	4) textul „ <i>conectarea acestuia la bazele de date a distribuitorilor și, după caz, a furnizorilor de resurse energetice, asigurând operaționalizarea subsistemului informațional</i> ” propunem de substituit cu textul „ <i>asigurarea schimbului de date cu resursele informaționale și, după caz, cu alte baze de date ale distribuitorilor și furnizorilor de energie</i> ”.	Se respectă.
Centrul Național Anticorupție	Expertiza Anticorupție. III. Concluzia expertizei Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale și are drept obiectiv aprobarea unor amendamente la Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, în vederea reglementării modului de promovare și îmbunătățire a eficienței energetice prin realizarea planurilor naționale integrate privind energia și clima, prin dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și prin implementarea altor măsuri de eficiență energetică. Prin proiect se promovează interesul public de a asigura ajustarea cadrului normativ în domeniul eficienței energetice la actele internaționale în acest domeniu, fapt ce va spori creșterea eficienței energetice a statului prin îmbunătățirea siguranței alimentării cu energie și a competitivității, prin dezvoltarea durabilă, economisirea resurselor energetice primare și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. În textul proiectului de lege nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție.	Se acceptă.
Ministerul Mediului	Cu referire la solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, privind avizarea repetată a Proiectului de Hotărâre de Guvern privind aprobarea	

	<p>proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), Ministerul Mediului comunică susținerea acestuia, venind totodată cu următoarele propuneri:</p> <p>Modificările propuse în proiect sunt relevante și argumentate. Totodată, în proiect lipsesc stipulările referitor la tangențele directe cu cadrul legal de protecție a mediului și combaterea schimbărilor climatice. Acestea trebuie identificate ca una din condiții, ce au impus modificarea actului normativ.</p> <p>În Nota informativă, de inclus la pct. 2: „Lipsa unor obligațiuni comune de reglementare a activităților din sectorul energetic în scopul protecției mediului și climei.” Foia de parcurs privind decarbonizare până în anul 2050 a Comunității Energetice (CE) necesită a fi corelată cu angajamentele RM asumate în cadrul Convenției ONU cu privire la schimbările climatice (CONUSC), facilitând atingerea Contribuției Naționale Determinate (NDC) actualizate, până în 2030. La fel și raportările către CONUSC și CE necesită armonizare pentru raportarea datelor unice la nivel de țară.</p> <p>La Art. 2, la alineatul (2), după cuvintele „asupra mediului” de completat cu cuvintele „și climei”.</p> <p>La Art. 3 Noțiuni, de adăugat noțiunea de „climă”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La Art. 6 Planul național integrat privind energia și clima, alineatul (2), de redactat după cum urmează: ”Planul național integrat privind energia și clima stabilește și descrie obiectivele politicii de stat în domeniul eficienței energetice în scopul protecției climei...” și în continuare după text.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Integrarea sugestiei Ministerului Mediului ar necesita extinderea noimei respective prin sublinierea faptului că, sub aspect energetic, prin măsurile de eficiență energetică se urmărește creșterea gradului de securitate energetică, sub aspect social, scopul este reducerea vulnerabilității consumatorului final, sub aspect economic – creșterea competitivității produselor naționale și serviciilor prestate, etc. Recunoscând astfel impactul multilateral la măsurilor de eficiență energetică, prevederea de la art. 6, alin. (2) ar urma să aibă o redacție scurtă, ce nu ar permite un echivoc de interpretare, și mai conchisă.</p>
	<p>Totodată propunem includerea unui articol nou în proiectul privind modificarea legii: ”În scopul stabilirii mecanismului de implementare a măsurilor menite să</p>	<p>Nu se acceptă.</p>

	<p>îndeplinească obiectivele și țintele pe termen mediu al Planului național privind energia și climă, cât și țintele pe termen lung, asigurând transparența, consecvența, comparabilitatea și caracterul complet al raportării către tratatele internaționale, se va elabora Legea privind schimbările climatice.”</p>	<p>Stabilirea temeiului pentru elaborarea și adoptarea Legii privind schimbările în Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, nu este una corectă, având în vedere că din punct al ierarhiei actelor normative, ambele se vor situa pe aceeași „treaptă”.</p> <p>Totodată, sugerăm ca Ministerul Mediului, la elaborarea Legii menționate, să asigure o mai strânsă legătură între proiectul respectiv și legislația energetică relevantă, astfel încât implementarea politicilor naționale de pe ambele segmente să aibă loc într-un mod armonios.</p>
<p>Agencia Servicii Publice</p>	<p>Ca urmare a examinării demersului dvs. nr. 07-172 din 12.01.23, Agenția Servicii Publice a examinat în limita atribuțiilor funcționale proiectul de hotărâre a guvernului privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (nr. unic 910/MIDR/2022) și vă comunică următoarele:</p> <p>La Proiectul Legii</p> <p>La pct. 25, articolul 181 se propune modificarea alin.(2) și anume sintagma „având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare verde” cu „având ca element distinctiv al acestora plăcile de înmatriculare cu fond de culoare albă și simboluri de culoare verde”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>La solicitarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr.07-172 din 12 ianuarie 2023, Ministerul Finanțelor a examinat repetat proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022) și, conform competențelor funcționale, comunică următoarele.</p> <p>Ministerul Finanțelor reiterează poziția expusă prin avizul expedit anterior (nr.09/2-03/2987/1805 se anexează) și anume aferență subiectelor esențiale, care nu au fost acceptate.</p> <p>La proiectul de lege Art. I.</p> <p>La punctul 3:</p> <p>- propunerea de substituție în tot textul Legii nr.139/2018 a cuvintelor „autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice” prin „instituția publică ce asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice” nu se susține deoarece nu este argumentată și nu este clar care va fi statutul acestei instituții publice și cine este responsabil în final de implementarea politicilor în domeniul dat.</p> <p>Tot aici menționăm că, prin Legea nr.29/2022 pentru modificarea unor acte normative au fost efectuate modificări la art. 11, alin.(2) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, fiind substituit textul „este o autoritate</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>administrativă în subordinea Ministerului Economiei și Infrastructurii” cu textul „este o instituție publică fondată de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energetică” care nu au fost prezentate Ministerului Finanțelor spre coordonare și avizare.</p> <p>Astfel, urmare a modificării selective a legii, se creează confuzii la schimbarea statutului autorității administrative, inclusiv datorită existenței noimei juridice din art. 9 alin.(1) lit.h) a Legii nr.139/2018 ci privire la eficiență energetică, potrivit căreia, Guvernul aprobă “Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea autorității responsabile de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice”. Or, pentru autoritățile administrative din subordinea ministerelor Guvernul aprobă regulamente, iar pentru instituțiile publice se aprobă Statutul instituției publice. Potrivit art. 307 alin.(3) din Codul civil, instituția publică este în drept să desfășoare activitatea neinterzisă de lege, care ține de realizarea scopurilor prevăzute de lege sau statut.</p> <p>În subsidiar reiterăm că, proiectul conține norme juridice improprii instituții publice or, directorul, conform art.32 alin.(5) al Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, nu este organ executiv, ci conducătorul instituției publice, iar autorul propune instituirea unui organ colegial superior directorului. Instituirea Consiliului instituției în calitate de organ colegial superior de conducere și, respective, a răspunderii colective pentru deciziile/hotărârile luate în numele instituției publice nu are acoperire legală.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>SOEE este un mecanism care trebuie să contribuie la onorarea, de către Republica Moldova, a angajamentelor sale ce vizează economiile de energie primară. Prin urmare, dacă în anul X, SOEE, din cauza unui volum redus de energie consumat (cazul anului 2020, când s-a înregistrat o reducere cu 4% a consumului), sau mult prea mare (cazul anului 2021, când s-a înregistrat o creștere cu 10%), trebuie să existe un mecanism prin care respectivele „devieri” sunt luate în considerare, iar Guvernul să poată raporta economiile de energie primară și finală pe care s-a angajat să le atingă.</p> <p>Respectiv, mecanismul de ajustare a SOEE la necesarul de investiții pentru atingerea economiilor de energie stabilite drept țintă – la nivel de lege, nu are cum să fie eliminat.</p>
--	---	---

<p>Cu referire la prevederile alineatelor (11) și (12) ținem să menționăm că nu este clar care vor fi instituțiile cu atribuții de implementare a programelor și proiectelor de eficiență energetică. Respectiv, autorul urmează să completeze proiectul dat cu instituțiile concrete care vor fi împuternicite cu funcția dată.</p>	<p>Nu se acceptă. Legea 139/2018 nu operează cu denumirile la zi ale instituțiilor și autorităților pe care le vizează (cu mici excepții), nici măcar în cazul celor care activează în domeniul energetic. În Nota informativă la proiect, precum și în AIR, s-a indicat clar care sunt instituțiile cu responsabilități de finanțare/ implementare a proiectelor și programelor în domeniul eficienței energetice – AEE, ODA, ONDRL, etc. Acest lucru pare logic în condițiile în care în ultimul an 2 instituții au fost reorganizate/ redenumite – ODA și ONDRL. Mai mult de cât atât, propunerea nu poate fi susținută în contextul în care beneficiarul primar al SOEE ar urma să fie fondul național de finanțare/ implementare a proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial, iar la zi denumire acestuia nu este încă decisă.</p>
<p>Totodată, potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe, Ministerul Finanțelor este desemnat în calitate de autoritate națională de coordonare a asistenței externe. Astfel, instituția nu poate atrage resurse externe de sine stătător, procedura de atragere fiind descrisă expres în Regulament și poate avea loc doar în procesul elaborării Cadrului bugetar pe termen mediu (CBTM) și a proiectului Legii bugetului de stat.</p>	<p>Se acceptă. Responsabilitatea instituției de a atrage resurse nu o scutește de obligația parcurgerii tuturor etapelor impuse de legislația sectorială în domeniul asistenței externe, dar și de Legea 181.</p>
<p>Punctul 15. La articolul 14 alin. (9) și (10) se propune de modificat valoarea obligației de renovare a clădirilor din domeniul public al statului de la 1% la 3%, iar potrivit Notei informative este estimat impact financiar asupra bugetului de stat în sumă între 27 mil. lei și 32 mil. lei anual numai pentru clădirile deținute sau luate în locațiune de către autoritățile administrației publice centrale, care se propune a fi aplicată începând cu 1 ianuarie 2024, conform Art. II alin.(6) al proiectului. Se menționează că, conform prevederilor art.14 alin.(8) din Legea nr.139/2018, resursele financiare necesare pentru renovarea clădirilor se planifică și se includ în legea bugetului de stat pentru anul următor de către instituțiile și autoritățile incluse în Programul cu privire la implementarea obligației privind renovarea clădirilor autorităților administrației publice centrale de specialitate.</p>	<p>Nu se acceptă. Obligația de renovare a 3%, în loc de 1%, a suprafeței clădirilor autorităților publice centrale nu este o politică nouă, și angajamentul Republicii Moldova, în calitatea sa de Parte Contractantă la Tratatul de Constituire a Comunității Energetice. Ne-onorarea acestui angajament poate trage după sine deschiderea unui <i>infringement</i> din partea Secretariatului Comunității Energetice, cu toate consecințele ulterioare. O posibilitate legală (aparent unica) de a renunța la creșterea obligației de renovare la 3% este</p>

	<p>Astfel, susținerea politicilor noi urmează a fi examinată în cadrul procesului elaborării CBTM 2024-2026 și a proiectului legii bugetului pentru anul 2024. Prin prisma celor menționate, luând în considerație că majorarea obligației de renovare de la 1% la 3% este o politică nouă, se propune excluderea pct. 15 și revenirea la examinarea acestei modificări după elaborarea documentelor bugetare menționate.</p> <p>La Nota informativă Cap. 4 Fundamentarea economico-financiară în Nota informativă mai jos de tabelul 1 sunt indicate incorect costurile (27-23 mil. lei anual, în loc de 27-32 mil. lei anual).</p> <p>Pentru implementarea proiectului nominalizat se presupun costuri din bugetul de stat între 27 mil. lei și 32 mil. lei anual sau circa 224 mil. lei pe durată de aplicare a obligației de renovare a clădirilor deținute de către autoritățile publice centrale (intervalul de timp 2024-2030). Astfel, costurile respective vor putea fi prevăzute în contextul elaborării CBTM 2024-2026 în limita bugetului disponibil. Totodată, lipsesc estimările privind mijloacele financiare care vor fi transferate anual în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică către instituția publică care va asigura implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice.</p>	<p>denunțarea Tratatului de constituire a Comunității Energetice.</p>
		<p>Se acceptă.</p>
		<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Nota Informativă și AIR prezintă estimări cu privire la obligații de economii de energie – 21,6 ktep care, conform calculelor, ar presupune mobilizarea a cca 110 milioane EUR pe an. Resursele respective pot fi mobilizate atât din SOEE, cât și din contul așa-numitelor măsuri alternative – proiecte cu impact asupra consumului de resurse energetice finanțate de Partenerii de Dezvoltare, de instituții locale cu finanțare din bugetul de stat, etc.</p> <p>În 4 luni de la intrarea în vigoare a Legii, AEE ar urma să elaboreze o analiză comprehensivă a măsurilor alternative existente și cele planificate, să determine măsura în care aceste măsuri acoperă obligațiile de eficiență energetică, și să stabilească care este partea a fi acoperită financiar de SOEE. În mod practic, SOEE este suficient de flexibil încât să colecteze mijloace de la 1 miliona MDL/an, până la 1 miliard MDL/an (realizabil în condițiile în care tarifele și prețurile ar fi ajustate cu 4-5 bani/kWh_{echivalent}).</p>
Ministerul Justiției	<p>Cu referire la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (număr unic 910/MIDR/2022), prezentat repetat pentru avizare, comunicăm următoarele. La Art. I:</p> <p>Din denumirea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică se va exclude textul „din 19.07.2018”, iar sursa publicării actului normativ se va indica după cum urmează: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr. 309-320, art. 476)”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Cu titlu de observație generală, se va reține că, în conformitate cu uzanțele de tehnică legislativă, cuvîntul „sintagma” se utilizează cu referire la un grup de două sau mai multe cuvinte între care există raporturi de subordonare; cuvîntul „textul” se folosește pentru individualizarea unor cuvinte și cifre, cuvinte și semne de punctuație, cifre și semne de punctuație, iar în celelalte cazuri, pentru formularea dispozițiilor de modificare și completare, se utilizează termenii „cuvîntul”/„cuvintele”, după caz, termenii „cifră”/„cifrele” (în acest sens se vor revede toate cazurile respective din proiect – pct. 5, pct. 10 etc.).</p>	Se acceptă.
	<p>Totodată, relevăm că, cuvintele „se introduc”, „se adaugă” nu sunt caracteristice limbajului normativ și prin urmare acestea se vor substitui cu cuvintele „se completează cu”. În cazul operațiunii de completare cu un element structural nou se va utiliza sintagma „... se completează cu ... cu următorul cuprins:”, iar în cazul expunerii în redacție nouă a conținutului unui element structural se va utiliza sintagma „va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea textului nou (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text).</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 1, în partea dispozitivă, se va completa cu semnul de punctuație „:” (obiecția se referă și la pct. 10-13, 15-19, 26-34).</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 2 între semnele citări se va expune întregul articol, inclusiv numărul de ordine.</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 3 alineatul trei se va completa cu expresia „la forma gramaticală corespunzătoare”. Totodată, amendamentele ce vizează tot textul legii se vor expune anterior amendamentelor ce vizează elementele structurale concrete.</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 5: După textul „Articolul 3:” se va exclude cuvîntul „articolul” (observație valabilă pentru toate cazurile similare din text). Concomitent, semnalăm că, actul normativ nu este dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu trebuie să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Spre exemplu, termenii consumator final, energie nu se folosesc în alt sens decît cel uzual și respectiv nu necesită o definire în sensul actului normativ în cauză. Deci, în situația în care autorul unui proiect intenționează să definească o noțiune, în nota informativă este necesar să se arate că se întruiesc condițiile care impun definirea termenului în actul normativ și să se indice circumstanțele care justifică definirea termenului în sensul propus de autori (a se vedea art. 54 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative).</p>	Se acceptă.
	<p>La noțiunea „parte obligată” se va exclude prepoziția „de”.</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 6 dispoziția de modificare se va expune într-un singur alineat, după cum urmează: „la articolul 5 alineatul (3) se completează cu litera k) cu următorul cuprins:”, urmată de redarea modificărilor.</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 7, cu referire la alin. (3) al art. 6 se va reține că, prin Tratatul de la Lisabona de modificare a Tratatului privind Uniunea Europeană (TUE) și a</p>	Se acceptă.

<p>Tratatului de instituire a Comunității Europene (TCE) (JO C 306, 17.12.2007), intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, Tratatul de instituire a Comunității Europene a fost redenumit în „Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene” (TFUE), iar termenul „Comunitate” a fost substituit cu termenul „Uniune” în tot textul. Ulterior, în textul actelor Uniunii Europene termenul „comunitar” a fost substituit cu termenul „UE”. Prin urmare, cuvintele „acquis-ului comunitar”, „legislația comunitară” urmează a fi substituite cu cuvintele „legislația Uniunii Europene”.</p>	
<p>De asemenea, cuvintele „pe paginile web”, „pe pagina sa web” în tot textul proiectului, se vor substitui cu cuvintele „pe pagina web oficială”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La pct. 9: La alin. (1) al art. 7¹, în propoziția a doua, cuvintele „Valoarea economiilor și măsurile a fi întreprinse” se vor substitui cu cuvintele „Valoarea economiilor și măsurile ce urmează a fi întreprinse”. Alin. (2) după cuvintele „cumulate de energie” se va completa cu cuvintele „ce urmează”. La alin. (4), se vor exclude cuvintele „al acestui articol”, deoarece potrivit art. 55 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 în cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ (observație valabilă și pentru alin. (5)).</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La pct. 10: La alin. (2), pentru o înțelegere clară a noxei, se recomandă, expunerea primei propoziții în redacție nouă. Astfel, dispoziția se va expune după cum urmează: „La alineatul (2) prima propoziție va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea acesteia. La alin. (6), pentru corectitudinea formulării, cuvintele „deschise în bugetul de stat” se vor exclude, iar în propoziția a doua se vor exclude cuvintele „prin hotărâre”, ca fiind excedente. La lit. a) urmează a fi revăzute cuvintele „de fiecare parte obligată în parte”, deoarece sunt utilizate greșit în contextul dat. La lit. b) se va reține că, expresia „în dependență de” reprezintă o calchiere după modelul rusec, al cărui echivalent în limba română este „în funcție de”. În acest context, propunem substituirea cuvintelor „în dependență de” cu cuvintele „în funcție de”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
<p>La pct. 11 textul „Articolul 11 va avea următorul titlu” se va substitui cu textul „Denumirea articolului 11 va avea următorul cuprins:”. La alin. (2) după cuvintele „persoana juridică” se va exclude cuvântul „distinctă”, iar cuvintele „de ștampilă cu imaginea stemei de stat, de o denumire în limba de</p>	<p>Se acceptă. La recomandarea Ministerului Finanțelor, respectivul articol a fost revizuit.</p>

stat și de formulare oficiale” se vor substitui cu cuvintele „de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova și denumire în limba de stat”.	
La pct. 12 modificările propuse se raportează la alin. (1) din art. 12, deci partea dispozitivă se va expune într-un singur alineat, fiind formulată după cum urmează: „se completează cu lit. d1) și d2) cu următorul cuprins:”, urmată de redarea modificărilor.	Se acceptă.
În partea dispozitivă a lit. q) cuvintele „prevăderea de la” se vor exclude.	
La pct. 13, în partea dispozitivă, textul „Articolul se completează cu alineatul (3 ¹) cu următorul cuprins:” se va substitui cu textul „se completează cu alineatele (3 ¹) și (3 ²) cu următorul cuprins:”, urmate de redarea acestora (a se vedea inclusiv pct. 29).	Se acceptă.
La pct. 14: În partea dispozitivă, cuvântul „Legea” se va exclude ca excedent (observația este valabilă inclusiv pentru pct. 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 35). Legea se completează cu articolul 13 ¹ ce vizează instituirea Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice cu subsistemele respective.	Se acceptă. Totodată, alineatul (12) a fost exclus la sugestia Agenției de Guvernare Electronică.
Totodată, părțile responsabile de raportare în subsisteme a măsurilor de eficiență energetică implementate, vor prezenta informația în conformitate cu un Ghid elaborat de instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. În context, se recomandă, a indica de către cine va fi aprobat Ghidul nominalizat.	
Expresia „obținute din partea părților” urmează a fi revizuită, întrucât reprezintă paregmenon (figură pe care o constituie prezența, în propoziție, a unor părți de vorbire cu aceeași rădăcină) și nu este indicată în limbajul normativ (alin. (2)).	
La alin. (12) semnalăm că sintagma „bugetează resursele financiare” este improprie cadrului normativ cu privire la finanțele publice și va fi revăzută.	
La pct. 17: Din partea dispozitivă cuvintele „titlu și” se vor exclude.	Se acceptă. În text au fost operate toate modificările.
La alin. (1) din art. 16 după cuvintele „supuse controlului metrologic” cuvântul „legal, se va exclude. Pentru corectitudine, propoziția a doua se va reformula, după cum urmează: „Echipamentele de măsurare puse la dispoziție pe piață și/sau în funcțiune trebuie să îndeplinească cerințele Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare, aprobate de Guvern.” pentru a respecta ierarhia actelor normative (observație valabilă și pentru art. 161 alin. (1)).	
La alin. (2) cuvintele „precum și în conformitate cu” se vor exclude (observație valabilă și pentru art. 161 alin. (2)).	
La alin. (4) semnalăm că norma expusă conține unele omiteri și este greu de înțeles, prin urmare, aceasta se va sistematiza într-o succesiune logică a prevederilor (art. 45 și 46 din Legea nr. 100/2017). De asemenea, este inoportună norma inclusă în propoziția a doua privind trimiterea la art. 28 alin. (5) din Lege,	

	<p>în măsura în care, art. 28 alin. (5), la rândul său, face trimitere la art. 16 alin. (4). Potrivit art. 55 alin. (3) Legea nr. 100/2017, nu se admite trimiterea la o altă normă de trimitere.</p> <p>La alin. (5) expresia „caracter holistic” se va revedea, deoarece cuvântul „holistic” este utilizat greșit și nu corespunde sensului urmărit (observație valabilă și pentru alin. (6) lit. e) Art. II).</p> <p>Totodată, la alin. (4) și (5) nu este suficient argumentată obligația antreprenorilor care construiesc de a instala aparate de măsurare inteligente și a fi sancționați, în caz contrar, în condițiile în care se menționează că operatorii sistemelor de distribuție de fapt au obligația de instalare a echipamentelor de măsurare, precum și urmează să demonstreze fezabilitatea economică a instalării echipamentelor de măsurare inteligente iar Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică aprobă respectivele investiții.</p> <p>La alin. (6) lit. d) sintagma „cu citire de la distanță” se va substitui cu sintagma „cu citire la distanță”, conform terminologiei utilizate în Legea nr. 139/2018 (observația se referă la toate cazurile similare din proiect)</p> <p>Pct. 18-20 vor fi unificate într-un singur punct, dispoziția de modificare fiind formulată după cum urmează: „se completează cu articolele 161-163 cu următorul cuprins:”, urmate de redarea acestora (observație valabilă și pentru pct. 22-24).</p> <p>În denumirea art. 161 după cuvântul „menajere” se va exclude virgula.</p> <p>La alin. (1) cuvintele „Cantitățile de energie termică și răcire” se vor revedea în sensul stabilirii unei formulări mai exacte, deoarece lipsește succesiunea logică dintre cuvinte.</p> <p>La alin. (5) expresiile „o metodologie pentru repartizarea costurilor cu furnizarea energiei termice pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și cu răcirea”, „aspecte metodologice privind repartizarea costurilor cu energia” sunt formulate greșit, astfel, prepoziția „cu” urmează a fi substituită cu prepoziția „pentru”.</p> <p>La alin. (6) nu este clară modalitatea în care Guvernul va putea promova soluțiile individuale, per apartament/locuință, de măsurare a energiei termice furnizate pentru încălzire, a apei calde menajere, a răcirii.</p> <p>Totodată, semnalăm că normele juridice derogatorii sunt diferite în raport cu reglementarea-cadru în materie și sunt aplicabile unor situații determinate.</p> <p>Recurgerea la norme de excepție se admite pentru ocrotirea unui interes superior, pentru protecția deosebită a unei anumite categorii de persoane, din motive de economicitate și oportunitate etc. În toate cazurile, însă, normele derogatorii de la prevederile legislației trebuie să fie temeinic justificate (observația se referă la toate cazurile de stabilire a normelor derogatorii din proiect)</p> <p>La pct. 21:</p> <p>La art. 171 alin. (1) și alin. (5) textul „Anexa 8” se va substitui cu textul „Anexa nr. 8”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Cu referire la prevederea de la alin. (6), Guvernul ar putea promova sistemul orizontal de încălzire (intra-bloc), care prezintă un set de avantaje față de sistemul de încălzire vertical.</p>
		<p>Se acceptă.</p>

<p>La alin. (2) expresia „Obligația...se poate îndeplini” este formulată greșit, or potrivit art. 10 din Codul civil, obligațiile se execută. Concomitent, nu este clar ce prevăd sintagmele „prin auto-citire regulate”, „nu este admisă auto-citirea”. În măsura în care se are în vedere citirea indicațiilor la distanță, se va efectua amendarea corespunzătoare.</p> <p>La art. 172, denumirea acestuia nu corespunde cuprinsului, întrucât prevederea „fără perceperea unor plăți suplimentare” nu reprezintă un cost al accesului la informații privind măsurarea și facturarea consumului de energie electrică și gaze naturale, iar expresia „într-un mod adecvat” este lipsită de claritate. La art. 173 alin. (1) după cuvintele „informațiile aferente consumatorilor finali” se va exclude textul „în mod gratuit.”.</p>	
<p>La pct. 25:</p> <p>La art. 181 alin. (1) lit. a) cuvintele „facilităților de natură fiscală” se vor substitui cu cuvintele „facilităților fiscale”, iar la lit. c) cuvântul „cât” în al doilea caz, se va exclude.</p> <p>La alin. (3) cuvintele „raportează ... către instituția publică” se vor substitui cu cuvintele „prezintă ... instituției publice”, la lit. a), b) și c) fiind revăzute, totodată, cuvintele „perioada de raportare”, „anul de raportare”.</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 26:</p> <p>Redacția propusă a lit. e) și g) din alin. (4) art. 22 se va expune între ghilimele. În partea dispozitivă a lit. g) și alin. (5) cuvântul „articolul” se va exclude.</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 27:</p> <p>În dispoziție, noțiunea „sintagma” se va substitui cu noțiunea „textul”.</p> <p>În partea dispozitivă a alin. (9) cuvântul „nouă” se va exclude, iar în redacția propusă se va indica numerotarea alineatului.</p> <p>Se va menționa că modificările se referă la prima propoziție din alin. (11), iar noțiunea „sintagma” se va substitui cu „cuvintele”. Totodată, urmează a fi revăzute cuvintele „la sfârșitul perioadei de contract”, deoarece nu corespunde limbajului unui act normativ.</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 28 dispoziția de modificare a alin. (5) din art. 24 se va expune într-un singur alineat.</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 31, dispoziția de modificare se va expune într-un singur alineat, indicându-se că „alineatele (5) și (7) se abrogă”.</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 32, partea dispozitivă se va expune după cum urmează: „subpunctul 3) din Note la Anexa nr. 1 va avea următorul cuprins:”, urmat de redarea noului text.</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 33, în structura punctelor Anexei nr. 2 (a se vedea pct. 2-5) literele la care se face referință se vor indica cu utilizarea unei paranteze rotunde (observație valabilă și pentru pct. 35 (Anexa nr. 8)).</p>	Se acceptă.
<p>La pct. 34:</p>	Se acceptă.

	<p>Dispoziția de modificare „Textul de la pct. 1 va avea următorul cuprins:” se va expune după cum urmează: „punctul 1 va avea următorul cuprins:”.</p> <p>Cu referire la pct. 4, în partea dispoziitivă, noțiunea „sintagma” în ambele cazuri, se va substitui cu „textul”.</p> <p>După textul „Partea a 2-a” cuvintele „a Anexei” se vor exclude.</p> <p>La pct. 35:</p> <p>La pct. 1 din Anexa nr. 8, cuvintele „facturarea va avea loc” se vor substitui cu cuvintele „facturarea se va efectua”.</p> <p>La pct. 2 după cuvintele „de prezentare” se va completa cu articolul „a”.</p> <p>La pct. 3:</p> <p>Cuvântul „conținute” se va substitui cu cuvântul „incluse”.</p> <p>În prima propoziție necesită o precizare expresia „în termeni clari și inteligibili”, iar în ultima propoziție – cuvintele „o explicație clară și inteligibilă”. Totodată, cuvintele „în/sau” din prima propoziție se vor indica despărțite prin bară.</p> <p>La lit. d) textul „adresele site-urilor web” se va substitui cu cuvintele „paginile web oficiale”.</p> <p>La lit. e) nu este clar raționamentul includerii în factură a informației privind „serviciile ombudsmanului”. Mai mult ca atât, avocatul poporului (ombudsmanul) nu „prestează servicii”, dar, potrivit art. 1 din Legea nr. 52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul) Avocatul Poporului contribuie la apărarea drepturilor și libertăților omului prin prevenirea încălcării acestora, prin monitorizarea și raportarea modului de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la nivel național, prin perfecționarea legislației ce ține de domeniul drepturilor și libertăților omului, prin colaborarea internațională în acest domeniu, prin promovarea drepturilor și libertăților omului și a mecanismelor de apărare a acestora, prin aplicarea procedurilor reglementate de lege.</p> <p>La Art. II: La alin. (1) textul „Întru implementarea prezentei legi” este inutil, prin urmare, acesta se va substitui cu textul „Guvernul”, fiind urmat de expunerea acțiunilor ce vor fi întreprinse în perioade distincte de la intrarea în vigoare a legii (6 luni și 12 luni).</p> <p>La lit. b) cuvintele „și dacă prezenta lege nu prevede altfel” se vor exclude, iar cuvintele „legislației în vigoare” se vor substitui cu cuvântul „legislației”.</p> <p>La alin. (3) lit. b) cuvintele „calculul cantității de energie a fi economisită” se vor substitui cu cuvintele „calculul cantității de energie ce urmează a fi economisită”.</p> <p>La alin. (5) lit. b) cuvântul „intervine” nu se îmbină cu cuvântul „obligația”, în sensul avut în vedere în cuprinsul normei.</p> <p>Conținutul proiectului urmează a fi definitivat conform prevederilor art. 54 din Legea nr. 100/2017, fiind expus într-o formulă clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>Se acceptă.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Textul punctelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări.</p> <p>Verbele utilizate în text se vor expune la timpul prezent, forma afirmativă, pentru a se accentua caracterul imperativ al dispoziției respective.</p> <p>Numerotarea elementelor structurale se va efectua conform art. 51 din Legea nr. 100/2017. Astfel se va ține cont că, articolele pot fi divizate în alineate înseminate succesiv cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, luate între paranteze rotunde. Alineatul poate fi divizat în litere, care sunt înseminate succesiv cu litere latine mici, urmate de o paranteză, fără utilizarea cratimelor sau literelor duble (a se vedea: pct. 14, 27).</p> <p>Subsidiar, cuprinsul proiectului se va definitiva întru excluderea greșelilor gramaticale și de stil (se va evita utilizarea expresiilor de genul: „în contextul îndeplinirii obligațiilor aferente” etc).</p>	
Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător	<p>OPINIE</p> <p>Privind modificarea și completarea Legii cu privire la eficiență energetică</p> <p>II. Evaluarea proiectului Legii prin prisma principiilor Legii nr.235:</p> <p>Proiectul conține mai multe referințe incerte și ne transparente sau norme/termeni incerte care urmează a fi revizuite cum ar fi: " <i>acquis-ului comunitar relevant pe domeniu</i>"; " <i>Parteneri de Dezvoltare</i>"; " <i>în conformitate cu actele normative de reglementare aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</i>"; " <i>legile sectoriale</i>,".</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Au fost operate modificări pe text unde eliminarea respectivelor formulări era oportună și nu denatura textul.</p> <p>Cu toate acestea, unele referiri la actele normative sectoriale, Parteneri de Dezvoltare au fost păstrate, întrucât contextul este absolut clar iar noțiunea de Parteneri de Dezvoltare este în linie cu HG 377/2018 cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe</p>
	<p>În proiect se menține schema de obligații în domeniul eficienței energetice (SOEE), adică se mențin obligațiile operatorilor sistemelor de distribuție a energiei electrice, gazelor naturale, importatorii de produse petroliere, furnizorii de energie termică pentru încălzire, prepararea apei calde menajere, și de răcire, să contribuie financiar la realizarea anuală de noi economii de energie în raport cu volumul total anual al vânzărilor de energie către consumatorii finali. Potrivit alin.(9) a Legii mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată se stabilește în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată de Guvern, pe bază de criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, reieșind din cheltuielile totale necesare pentru realizare, în perioada respectivă, a măsurilor de eficiență energetică și din ponderea economiilor de energie cu care trebuie să contribuie fiecare parte obligată.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Proiectul îmbunătățește mecanismul de implementare a Schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, implementarea nemijlocită a acestuia fiind lăsată la discreția Guvernului.</p> <p>Alte modificări la prevederile Legii 139/2018 și care ar viza mecanismul SOEE, nu sunt prevăzute.</p> <p>Totodată, menționăm că nici Ministerul Justiției, și nici Ministerul Finanțelor nu au obiectat asupra modalității de implementarea a Schemei de Obligații de Eficiență Energetică.</p>

	<p>Contribuțiile respective se includ în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale și în prețul de comercializare a produselor petroliere. La fel, nerespectarea acestor obligații de către agenții economici menționați supra atrage sancțiuni. Potrivit art.28 alin. (1) și (2) părților obligate care nu transferă, în termenul prevăzut contribuțiile anuale stabilite li se aplică sancțiunea financiară în mărime de 50% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată. În cazul refuzului repetat al părții obligate de a achita contribuțiile anuale prevăzute se aplică sancțiunea financiară în mărime de 100% din valoarea contribuției ce nu a fost achitată. La fel art.28 instituie răspundere sub forma de % din cifra de afaceri pentru neefectuarea auditului energetic pentru întreprinderile menționate la art.19 – normă care se menține în continuare. Prin urmare, astfel de sancțiuni par a fi taxe suplimentare fiscale sau parafiscale care urmează a fi stabilite în Codul Fiscal. Totodată ținând cont de caracterul și pericolul acțiunilor inserate în proiectul legii acestea urmează fi calificate sub aspectul includerii fie în Codul Contravențional sau Penal.</p>	
	<p>Proiectul completează Legea nr.139/2018 cu un articol noi 13¹ ce ține de instituirea Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice. În calitate de părți responsabile de raportare a măsurilor de eficiență energetică implementate sunt și producătorii de energie electrică, operatorul sistemului de transport, operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice; operatorii sistemelor de transport, operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale; producătorii de energie termică, distribuitorii de energie termică, și de răcire; Operatorii care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, cu obligația de raportare a tuturor proiectelor și măsurilor de eficiență energetică implementate, atât la consumatorul final, cât și asupra activelor ce constituie obiectul activității licențiate desfășurate. La fel se menționează că părțile responsabile de raportare în conformitate cu un Ghid elaborat de instituția publică care asigură suportul în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice. În acest context, recomandarea este ca pentru mediul de afaceri normele privind modul, procedura, tipul informației, timpul, ș.a. în ceea ce țin de astfel de raportare pentru a fi obligatorii să fie inclus în acest proiect de lege, or acest Ghid pare să nu aibă caracter normativ.</p>	<p>Se acceptă. Părțile responsabile de raportare în subsistemul informațional SIMVE își vor exercita obligația de raportare a măsurilor de eficiență energetică implementate în conformitate cu conceptul și regulamentul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, aprobate de către Guvern, precum și cadrul metodologic subsecvent aprobat de către autoritatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Prin urmare, respectivele proiecte vor urma procedura clasică de consultare publică și vor fi prezentate în cadrul Grupului de lucru.</p>
	<p>În ceea ce ține de noua redacție a articolului 16 alin. (4) și (5) nu este clară obligația antreprenorilor care construiesc de a instala aparate de măsurare inteligente și a fi sancționat în caz contrar, în condițiile în care se menționează că operatorii sistemelor de distribuție de fapt au obligația de instalare a echipamentelor de măsurare, precum și urmează să demonstreze fezabilitatea economică a instalării echipamentelor de măsurare inteligente iar Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică aprobă respectivele investiții.</p>	<p>Se acceptă. Respectivele prevederi au for omise/ alinate la normele legislației sectoriale în domeniul energiei electrice și gazelor naturale.</p>